

iyikıtap

ÇOCUK VE GENÇLİK KİTAPLARI DERGİSİ

TUDEMYAYINGRUBU

Bir parantezi
kapatabilmek

Kopenhag ve
James Joyce

Kitabını
arayan kurt

Bu masal
başka masal!

Kilikya'da
maceraya
var mısın?

Uçan
büyükannenle
tanışın

Şubat 2017 • SAYI 91
ÜCRETSİZDİR
www.iyikıtap.net

ISSN 1308-8866

merhaba

Soğuk kış günlerinde, okuma deneyimlerimizi paylaştığımız, sıcacık bir dergi hazırladık sizler için. Yarıyıl tatilinin son demlerinde, çocukları iyi kitaplarla buluşturabilmek tek dileğimiz...

Bu sayıda farklı bir masal kitabına yer verdik: *Bu Senin Bildiğin Peri Masallarından Değil*. Karin Karakaşlı'nın okuyup değerlendirdiği kitap, Güldünya Yayınlarından çıktı. Ezber bozan kurgusu ile bize, toplumsal cinsiyet rolleri üzerine alternatif bir okuma vadediyor.

Pieter Koolwijk imzalı *Ben'in Gemisi* ise bir başka zorlu konuyu, ölümü ele alıyor. Linde Faas'ın çarpıcı çizimleriyle birlikte, ağabeyini yitiren Giel'in gözünden bakacağız ölüme.

Pako Yunke Okulda, her türden ayrımcılığın çirkin yüzünü bir kez daha hatırlatacak bize. Dünyanın her köşesinde, gözyaşı döken pek çok Pako olduğunu bilmek ise ayrı bir acı...

Iva Procházková'nın kaleme aldığı *Büyükannem Cebimde*, şaşırtıcı kurgusuyla çocuk ve aile ilişkilerine değiniyor. Elias'ın anne ve babası, ona vakit ayıramayacak kadar meşguller. Dahası Elias'ın büyükanne ya da büyükbabası da yok. Ama yumurtadan çıkan bir sürpriz, hikâyeyi şenlendirmeye yetiyor da artıyor bile...

Dergideki tüm kitaplar bu kadar değil elbette. James Joyce'dan Élodie Durand'a, Aytül Akal'dan Michael Ende'ye pek çok değerli kalemin eserleriyle tanıştıracanız bu sayıda sizleri. Hepsi birkaç sayfa uzağınızda...

Bu sayı kapağımızı Gökçe Yavaş Önal çizdi. Ona, *İyi Kitap* ailesine hoş geldin derken, önceki beş kapağımızın yaratıcısı çizer, sevgili Zeynep Özatalay'a da teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Keyifli okumalar!

Safter Korkmaz

iyikitap

Aylık Yaygın Süreli Yayın / 15.000 adet basılmıştır. Ücretsizdir. ISSN: 1308 - 8866

İmtiyaz Sahibi: Tudem Eğitim Hizmetleri Sanayi ve Ticaret A.Ş. adına İsa Aykanat **Yayın Yönetmeni:** İlke Aykanat Çam

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Safter Korkmaz **Yazı İşleri:** Suzan Geridönmez

Tasarım - Uygulama: Burak Tuna, Nayime Korkmaz **Kapak İllüstrasyonu:** Gökçe Yavaş Önal

Baskı ve Cilt: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti. Eskişehir Yolu 40. km. Başkent OSB 22. Cadde No: 6 Malıköy / Ankara 0 (312) 284 18 14

İrtibat Adresi: 1476/1 Sk. No: 10/51 35220 Alsancak - Konak / İzmir **Tel:** 0(232) 463 46 38 **e-posta:** iyikitap@tudem.com

www.iyikitap.net [f/iyikitap](#) [@iyi_kitap](#) [@iyi_kitap](#)

KİM KORKAR BU KURTTAN!

Yalın, esprili bir dil kurmak için sözcükler tasarrufla kullanılırken; resimler kahramanların duygularını, niyetlerini çok iyi nakşediyor. Böylece korkutucu, keskin çizgileri olan bir masal; zihnimizde farklı bakabilmenin olanaklarıyla yeniden biçimleniyor.

Yazan: Melek Özlem Sezer

Bazı kitaplar öyle canlı bir dünya yaratır ki o dünya içimize sığmaz, dışımızda da görmek isteriz. Sonra da içine girip özgürce dolaşma ve orada olgunlaştırdığımız fikirlerle kendimizi yeniden tasarlama ihtiyacı hissederiz. Bundandır ki *Gözün Nakışı* masalında, Çin sarayındaki balo salonunun duvar resimleri için Çinli emektar ve uyanık Batılı ressam yarışır da kazanan, bir yıl verip olağanüstü bir dünya yaratan Çinli değil de onun karşısına bir ayna koyan Batılı olur. Michael Ende'nin *Bitmeyecek Öyküsü*'nde, Bastian, kitaptaki hayatın o okudukça başladığı hissine kapılır. Richard Byrne'nin yazdığı *Bu Kitap Benim Köpeğimi Yedi!* ise kitabı başımıza her an olağanüstü bir macera getirebilecek bağımsız bir varlık olarak algılar.

Kitaptan Düşen Kurt

Thierry Robberecht

Resimleyen: Gregoire Mabire

Türkçeleştiren: Ömer Erduran

Remzi Kitabevi, 28 sayfa

Thierry Robberecht de bu vazgeçilmez fan-teziye özgün olduğu kadar akıllı, akıcı ve dinamik bir yorumla katılıyor. Koyunların korkulu rüyası olduğu kitap raftan yere sertçe düşünce, içindeki kurt dışarı fırlıyor ve korkma sırası ona geliyor. Nasıl korkmasın, kedi yalana yalana kurda

bakıyor. Üstelik ona, yalnızca kitaptayken korkunç bir masal kurdu olduğunu hatırlatıyor. Bizimki koşup kitabına geri dönmeye debeleniyor ama keyfince otlamak isteyen koyun onu içeri almıyor. Kedi peşindeyken soluk soluğa koşturduğu diğer kitaptan da kurtlar tarafından, ihtiyaçları varken yanlarında olmadığı gerekçesiyle; bir başkasında balo kıyafeti giymediği ve dinazorların kitabından o çağa uymadığı için kovuluyor. Derken kendini bir kitabın ormanında buluyor ve mutlu mutlu dolaşırken devrilmiş bir ağacın üstünde oturmuş ağlayan kırmızı elbiseli küçük bir kızla karşılaşılıyor. Kız tahmin ettiğiniz gibi karşılaşmayı umduğu kurt yoluna çıkmadığı, bu yüzden öyküsünü tamamlayamadığı için ağlıyor ve yine kolayca tahmin edilecek sona doğru gidiyorlar. Ama bu o kadar tatlı anlatılıyor ki hele kurda sarıldığı sahne, kurdun şaşkın, üzgün bakışı... Yalın, esprili bir dil kurmak için sözcükler tasarrufla kullanılırken; resimler kahramanların duygularını, niyetlerini çok iyi nakşediyor. Böylece korkutucu, keskin çizgileri olan bir masal; zihnimizde farklı bakabilmenin olanaklarıyla yeniden biçimleniyor. Kitaptan Düşen Kurt öyle sevimli ki insan onu tıpkı Kırmızılı Kız gibi kucaklamak istiyor!■

Çizimlerin ifade gücü ★★★★★

Öykünün özgünlüğü ★★★★★

Grafik tasarım ★★★★★

Hedef kitleye uygunluk ★★★★★

Baskı kalitesi ★★★★★

KENDİ MASALININ PEŞİNE DÜŞEN BİR PRENSES

Eğitim sisteminin tek tipçi, tornadan çıkmış kalıplar üretmeye odaklı olduğu bir düzende, çocuklara sunulacak farklı kitapların anlamı ve önemi daha da büyüyor. Sheri Radford'un karşı-masal kitabı böyle bir alternatif olmaya aday.

Yazan: Karin Karakaşlı

Bu Senin Bildiğin Peri
Masallarından Değil
Sheri Radford
Resimleyen: Qin Leng
Türkçeleştiren: Arzu Karacanlar
Güldünya Yayınları, 64 sayfa

Benim çocukluğum, televizyonun siyah-beyaz birkaç saatlik ilk yayınlarına başladığı yetmişlere denk gelir. O yıllarda büyükler kalabalık sofralarda toplanır muhabbet eder, mahalle dokusu korunur, bir de çocuklara yılbaşı için masal kitapları alınırdı. Dönemin bu anlatımının kendi içinde masal gibi tınladığının farkındayım! Çok şey değişse de masal kitaplarına olan ilgi dünden bugüne değişmedi. Bugün de çocukların anlatılmasından mutluluk duyduğu özel masalları, resimlerine baka baka aşındırdığı bazı ilk kitapları var. Gelgelim artık masalların kendisi de değişiyor. Elimizdeki işte böylesi, farklı bir masal kitabı.

BİR KARŞI PERİ MASALI HİKÂYESİ

Daha önce de *Küçük Feministin Kitabı*'ni basan Güldünya Yayınları, bu kez Sheri Radford'un *Bu Senin Bildiğin Peri Masallarından Değil* kitabıyla karşı-mızda. Kitabın adı bile zaten içeriğine dair çok şey söylüyor. Geleneksel bir peri masalında ne varsa, bu kitapta sorgulanmak üzere yerini almış. Başkah-ramanımız sarayda yalnız başına kaldığı uzun saatlerde matematik problem-

leri çözerek zihnini rahatlatmaya çalışan Prenses Candi.

Prenses Candi'nin yalnızlığı sadece hayattan soyutlandığı bir sarayda olmasından ötürü değil. Babasıyla bahse girip kaybeden kindar bir büyücü tarafından annesi bir turşuya dönüştürülmüştür, kral babası ise yine besbelli başka bir büyüyle aptallaştırılmış haldedir. Zamanını kelebek koleksiyonuna bakıp mutfaktan kurabiye araklayarak geçiren kral, günlerden bir gün Candi'ye artık evlenme çağının geldiğini ve kızına elleriyle uygun bir prens seçeceğini söyleyince, Candi için sorgulama ve mücadele günleri resmen başlar. Vardığı çıkarım, okuru gülümsetecek cinstendir: *"Eğer bu sıkıcı evlilik kurumuna girmek zorundayım en azından müstakbel turşumu kendim seçmek istiyorum."*

PRENS BULMA LİSTESİ

Aklına fikrine danışacağı insanların yokluğunda, Candi prensini bulmak üzere peri masallarında gösterilen yolları listeler. Prensten canavar öldürmesini talep etme, bol bol kurbağa öpme, zehirli bir şeyler yiyerek yüzyıllık uykulara dalma gibi denemeler bir yandan okuru bolca gülümseten maceralara yol açarken, bir yandan da prensesin yaşadığı hüsrarla işlevsizliğini kanıtlar.

Editör ve çocuk edebiyatı yazarı Sheri Radford, mizah içerikli anlatısıyla geleneksel masal kalıplarını feminist bir okumaya tâbi tutuyor. Bunu yaparken kurduğu dil de genç okurlarını masalın kendisiyle ve Prenses Candi'yle konuşmaya davet eden, günlük hayata göndermeleri olan esprili, çağdaş zaman dili. Arzu Karacanlar'ın çevirisiyle Türkçeye kazandırılan kitap, "çeviri kokmamak" adına kimi yerde bu şakaların, göndermelerin daha yerel öğelerle yaratıcı karışıklıklarına ihtiyaç duyuyor. Ancak o dilin özgünlüğünü, yazarın; zamansız, mekânsız masal dilini günlük hayata ve bu zamana taşıma muradını bu aksaklığa karşın hissedebiliyoruz. Tasarımcı ve çizgi film çizeri Qin Leng'in sıcak ve ayrıntılara odaklı çizimleri de okuru daha ilk andan avucunun içine alıyor.

ÇOCUĞA KENDİNİ HATIRLATMAK

Sheri Radford, bu alternatif masalla çocukları kendi içlerinde, akranlarıyla ama aynı zamanda aileleri ve yetişkin dünyasıyla tartışmaya davet ediyor. Soruyu teşvik eden, sırf gelenek diye düşünülmeden kabul edilen her şeyi tersine çeviren masal, çocuklara ve gençlere kendi yollarını bizzat bulmaları gerektiğini hatırlatıyor. Bu da kendi hatalarını yapmak, derslerini çıkarmak, hiçbir koşulda kendine olan inanç ve saygıdan taviz vermemek demek.

Güldünya Yayınları; adını 2004 yılında, akraba tecavüzü sonucu hamile kalan ve evlilik dışı çocuk doğurduğu gerekçesiyle iki ağabeyi tarafından sokak ortasında vurulduktan sonra kaldırıldığı hastanede, yine ağabeyleri tarafından öldürülen 22 yaşındaki Güldünya Tören'den alıyor. Feminist teori ve politika kitaplarının yanı sıra dünyanın dört bir yanından kadın hareketi ve farklı feminist örgütlenme deneyimleri; kadın biyografileri ve tanıklık derlemeleri; kadın edebiyatçıların eserlerini ve kadın sanatçıları tarafından ya da onlar üzerine hazırlanmış kitapları yayınlayan Güldünya Yayınları; *Bu Senin Bildiğin Peri Masallarından Değil* kitabıyla genç okurlar için de alternatif masal ve anlatı serilerini geliştireceğinin haberini veriyor okurlara.

Anne ve babasının mahkûm edildiği kaderi de değiştiren prensi bulmak için gereken sihrin ancak aşkla mümkün olacağını, aşık olabilmenin de önce kendini tanımaktan, ne istediğini bilmekten geçtiğini öğrenen Prenses Candi ilham verici bir karakter. Masalların aslında en büyük hakikatimiz üzerine kurulu olduğuna inanıyor ve mizahın en ciddi konularla başa çıkmak için paha biçilmez bir hazine olduğunu biliyorsanız, *Bu Senin Bildiğin Peri Masallarından Değil*, size çok iyi gelecek. Eğitim sisteminin tek tipçi, tornadan çıkmış kalıplar üretmeye odaklı olduğu bir düzende, çocuklara sunulacak farklı kitapların anlamı ve önemi daha da büyüyor. Sheri Radford'un karşı-masal kitabı böyle bir alternatif olmaya aday. Çocukları güldürmek, yaratıcılıklarını cesaretlendirmek ve benzersiz, biricik varlıklarını takdir etmelerini sağlamakdan daha güzel ne olabilir şu dünyada?.. ■

Çizimlerin ifade gücü ★★★★★

Öykünün özgünlüğü ★★★★★

Grafik tasarım ★★★★★

Hedef kitleye uygunluk ★★★★★

Baskı kalitesi ★★★★★☆

Bir fikirle ne yaparsın?

“Ve sonra, bir fikirle ne yaparsın, anladım...
Dünyayı değiştirirsin.”

Yazan: **Hasret Özdemir Gülbay**

Fikir; büyüyüp hayranlık uyandıracak olan rengârenk bir çiçeğin ufacık tohumu, büyüleyici sesi ve görüntüsüyle kıpır kıpır bir kuşun çıkacağı minik yumurta, her şeyin başlangıcı. Elinden tutup, katmanlarını dikkatlice soyup, özenle parlattığınızda ortaya çıkacak olan büyük şaheserin ilk bebek adımı...

Kobi Yamada’nın Bağımsız Yayıncılar Altın Kitap Ödülü (Independent Publishers Gold Book Award) sahibi kitabı *Bir Fikirle Ne Yaparsın?*, fikriyle ne yapacağını bilemeyen büyükler ve çocuklar için kaleme alınmış, yaşsız bir kitap. Bir fikri olan herkese cesaret veriyor, yüreklendiriyor. Bir fikir üzerinde çalışmanın, onu etrafıca geliştirmenin ve korumanın önemini anlatıyor. Fikrine sahip çık, onu besle ve cılgınca olmasına aldırış etme gibi güçlü telkinler veriyor. Çoğu zaman başkaları ne düşünür diye endişe etmekten ya da

bir türlü vakit ayıramaktan zihninizin arkasına ittiğiniz fikirleri geri çağırıyor. Çocuğunuza, “Sen de yapabilirsin, etrafında gördüğün her şey bir zamanlar sadece bir fikirdi.” diyor. “Hayal kurmaktan asla vazgeçme,” diye de ekliyor.

Hikâye, altından tacıyla bir yumurtaya benzeyen fikir ve küçük bir erkek çocuk etrafında dönüyor. Fikir, türlü iç ve dış

etkenlere rağmen büyüyüp güzelleştikçe ve çocuk fikriyle arkadaş oldukça Çin’li illüstratör Mae Besom’un karakalem ve suluboya tekniğiyle hazırladığı çizimler de renklenip, filizlenmeye başlıyor. Renksiz dünyaya, bir fikirle bahar geliyor. Resimlerdeki zaman tasviri ise adeta Cemal Süreya’yı doğrular gibi; “Hayat kısa

Kuşlar uçuyor.”

...zaman geçmeden fikrini eyleme dönüştür diyor.

Nar Yayınlarından çıkan *Bir Fikirle Ne Yaparsın?* baskıya çok özenli hazırlanmış, Tuna Alemdar’ın çevirisi çok akıcı, renkler ve baskı kalitesi güzel. İç kapakta kullanılan, fıstık yeşili zemin üzerine gümüş baskı hoş bir detay olmuş. Bu kadar olumlu özelliğin yanında, kitabın tek eksisi kapakta yer alan Türkçede çok da alışık olmadığımız kelime bölünmesi, sanıyorum o da orijinaline sadık kalmak için o şekilde düzenlenmiş.

Bir fikirle ilgili yapılabilecek her şeyi durağanlıktan uzak ve odağını bozmadan anlatmayı başarabilen Kobi Yamada bu seriye 2016 yılında, *What Do You Do With A Problem?* (Bir Problemlle Ne Yaparsın?) adlı ikinci kitabını da ekledi. Umarım o da bir an evvel Türkçeye kazandırılır. ■

Bir Fikirle Ne Yaparsın?

Kobi Yamada

Resimleyen: Mae Besom

Türkçeleştiren: Tuna Alemdar
Nar Çocuk Yayınları, 40 sayfa

Çizimlerin ifade gücü ★★★★★

Öykünün özgünlüğü ★★★★★

Grafik tasarım ★★★★★☆

Hedef kitleye uygunluk ★★★★★

Baskı kalitesi ★★★★★

Nışan, kına, düğün, çeyiz, bohça; kavun,
dürüm, erişte, etli bacak, örümcek
ve daha neler neler...

On yaşındaki Şebo'nun akli
büyüklerin işine hiç ermiyor...

Funda Özlem Şeran, **Düğün Alayı** ile
gelenek ve görenekleri anlamaya çalışan
bir çocuğun gözünden büyüklerin
dünyasına mizahi bir bakış fırlatıyor.

Hanzade Servi,
**Ezo ile
Ölü Yazar**
romaniyla
yine ezber bozuyor.

İki aydır konuşmayan Ezo,
tavan arasından gelen seslerin
kime ya da neye ait olduğunu
merak ediyordu.

Sonunda hem Ezo'nun
hem o seslerin sahibinin kaderini
değiştirecek karşılaşma
gerçekleşmek üzereydi.

Kanatlar uçmak içindir!

Savunmasız bir nineciğe kol kanat germek öyle sanıldığı kadar basit değil. Sorumluluk almadan, zaman ayırmadan, önceliklerden feragat etmeden olmuyor. Ama Elias anne-babasının nerede çuvalladığını bildiğinden bu işin üstesinden geliyor...

Yazan: Suzan Geridönmez

Büyükannem Cebimde

Iva Procházková

Resimleyen: Marion Goedelt

Türkçeleştiren: Barış Gönülşen

Tudem Yayınları, 160 sayfa

Hangi çocuk, uzun dalgalı saçlarıyla tıpkı prensese benzeyen bir anne istemez? Kim, “bilgisayarda çok oyun oynuyorsun!” diye kızmak şöyle dursun, işi bizzat bilgisayar oyunu tasarlamak olan bir babaya burun kıvrır?

Dışarıdan mükemmel görünen aile tablosunun iç yüzünü çok iyi bilen Elias bile, ona gıpta ile bakan arkadaşlarına yüksek sesle itiraz edemiyor. Bazen ne söylerse söylesin dinlenmediğini, anlaşılmadığını, kısacası bu çabaya değmediğini çoktan deneyimlemiş çünkü. İyi ki susmaya niyetli olmayan, kimi zaman sadece karnından konuşan, yeri

geldiğinde “*Kes-Pis-Kokulu-Sümüklü-Çişli-Mantar-Teke! Yeter bel!*” diye sövmesini de bilen alçak tonlu bir sesi daha var.

Birçok ödülün sahibi, yazar Iva Procházková’nın *Büyükannem Cebimde* kitabında bizi daha ilk sayfada karşılayan bu samimi, çıplak çocuk sesi oluyor.

“*İnsanın ailesi hava durumuna benziyor. Nasıl olacağını siz belirleyemiyorsunuz. Hoşunuza gitsin gitmesin, kabul edeceksiniz.*” diyerek söze giren Elias, bize yalnızlığını ve bıkkınlığını anlatıyor. Çok çalışan, sürekli meslekleriyle meşgul olan annesiyle babasının ona zaman ayırmadığından, sözlerini tutmadıklarından, birlikte yaptıkları planları sürekli ötelediklerinden bahsediyor.

Tavada gizli gizli şeker eritmek türü “yasak ama zevkli” etkinliklere daima hazır bir büyükannesi ya da büyükbabası olsaydı belki de kendini bu kadar berbat hissetmeyecekti. Ama çoğu kişinin çifter çifter sahip olduğu dede ve nine varlığı, Elias’ın ailesinde koca bir sifra tekabül ediyor. Ta ki bir gün yine yalnız başına parkta top oynarken tuhaf bir yumurta bulana dek.

Şimdilik, Elias'ın odasına gizlediği yumurtadan bir kuş değil, kanatlı bir ninecik çıktığı sırrını vermekle yetinelim.

Sonrası bir büyüme, olgunlaşma ve bağımsızlaşma hikâyesi. Önce, doğru dürüst yürümesini, yıkanmasını, yemek yemesini bile bilmeyen nineciğin eğitilmesi gerekiyor. Sonra da ona kanatlarını nasıl çırpacağını öğretilmesi. Tabii küçücük, savunmasız bir nineciğe kol kanat germek de öyle sanıldığı kadar basit değil. Sorumluluk almadan, zaman ayırmadan, bunun için kendi önceliklerinden feragat etmeden olmuyor.

Kısacası Elias, kendisini eğlendiren, ona masal okuyan büyükanne özlemini arka plana itip kanatlı nineciğin ihtiyaçlarına eğilmek zorunda kalıyor. Baştaki hayal kırıklığının yerini zaman içinde güçlü bir sevgi alıyor. Elias, üşümesin diye eldiveninin içine soktuğu, hapşırdığında şifalı ot çayları içirdiği nineciğine kısa sürede bağlıyor.

İkilinin arasındaki bağa bir psikolog fener tutsaydı, belki de Elias'ın nineciğe, eksikliğini duyduğu ilgiyi göstererek kendini tedavi ettiğini söyleyebilirdi. Çünkü yalnızlık çeken bu küçük oğlan, ninecikle girdiği ilişkide sadece ailesinin onu nelerden mahrum bıraktığını dışa vurmakla kalmıyor. Ayrıca annesiyle babasının üstlendikleri sorumluluğun ağırlığını da hissediyor. Omuzlarında bu yükü taşıyan birinin zaman zaman tökezleyebileceğini tecrübe ediyor. En azından parktaki çocuklarla kendini futbol oynamaya kaptırıp da büyükanneyi cebinde unuttuğunu hatırlayınca ufak çaplı bir şok geçiriyor. Unutulmanın ne demek olduğunu çok iyi bildiğinden, saç başı birbirine karışmış büyükanne hem, içtenlikle özür diliyor.

Neyse ki çocuklar, kanatların uçup gitmek için olduğunu pekâlâ bilseler ve bu kanatlanma sürecinde ihtimam görmediklerinde kendilerini çok yalnız hissetseler de hikâyeleri psikolog gözüyle okumazlar.

Büyükanne Cebimde'yi sevmeleri için Elias'la arkadaş olmak için can atmaları, kendilerini onunla özdeşleştirmeleri şart. Sayfaları ardı ardına çevirmeleriyle, "Acaba şu yumurtadan ne çıkacak?" heyecanı nefeslerini tutmalarına bağlı. Kitabı sonunu getirmelerinin koşulu da belli: En az kendi babaları kadar düşüncesiz olan şu kaz kafalı, bilgisayar oyunu tasarımcısı adama bir güzel saydırarak, nineciğin laf ebelikleri karşısında kendilerini kahkaha atmaktan alamayacak, baba dersini alıp hatasını anlayınca da derinden bir oh çekecekler.

Ben hem sövdüm hem güldüm hem oh çektim. Kabul, çocuk değilim. Ama çocuk edebiyatına içerden bakan biri olarak bu kitabın Türkçeye kazandırılmasını epeydir ipe çekiyordum. Çünkü *Büyükanne Cebimde* yeterince ilgi görmemekle baş etmek zorunda kalan çocukların iç sesini yakalamakta çok başarılı. Yalnızlıkla sınanan çocuk ruhuna merhem gibi gelecek kadar da şefkat dolu bir hikâye.

Buna rağmen onu orijinal dilinden sonra Türkçe okumaktan biraz korktum. Ya aynı tadı alamaz, derin bir hüznü barındıran hikâyeyi pamuklara sarar gibi masum, tatlı, yer yer çok komik bir dille saran usta yazarın sesini yakalayamazsam?

Ama korktuğum olmadı. Aksine, çok komığın "çok"unu kesinlikle çevirmen Barış Gönülşen'in yaratıcı seçimlerine borçluyuz. Özellikle bol sözcük oyunlu anlatımda, anlamı vermekle kalmayan, Türkçeye cuk diye oturan buluşları göz doldurucu.

Marion Goedelt'in naif çizimlerinin tamamladığı kitabın tek zayıf yanı redaksiyonun dikkatinden kaçan hatalı noktalama işaretleri kullanımı (örneğin dahi anlamındaki de, da ve ki gibi bağlaçlardan sonra virgül gibi). Virgülün lafı mı olur demeyin, bu kitabı okumayı da kaçırmayın sakın! ■

Dilin edebi niteliği ★★★★★

Çeviri ★★★★★

Kahramanların işlenişi ★★★★★

Çizimlerin ifade gücü ★★★★★

Redaksiyon ★★★★★☆

Balık ve bisiklet

sürüsüne bereket
ama hiç kedi yok.

Hiç polis de yok.

KEDİSİZ KENTİN KEDİLERİ...

"Sana bir Kopenhag Kedisi gönderemiyorum çünkü Kopenhag'da hiç kedi yok."

Yazan: **Toprak Işık**

Kopenhag'da kedi var mıdır acaba? Neden olmasın ki? Panda değil ya, kediye her yerde rastlamak mümkündür gibi geliyor insana. Yoksa da kıyamet kopmaz; Kopenhaglılar kedisiz de başlarının çaresine bakabilirler.

Kimse durup dururken Kopenhag'ın kedilerini ya da Kopenhag'ın olmayan kedilerini merak etmez. Sorumlu James Joyce... *Kopenhag'ın Kedileri* adlı bir kitap yazmış, hikâyeye de şöyle başlamış: "Sana bir Kopenhag Kedisi gönderemiyorum çünkü

Kopenhag'da hiç kedi yok." Dünya edebiyatının önemli isimlerinden biri, neden bir şehrin olmayan kedileri üzerine kitap yazar?

James Joyce'dan bahsediyoruz. Bilinç akışının ünlü ismi... Ulysses'i okuyup da o mevzudan bu mevzuya, bu mevzudan şu mevzuya neden atladığını tahmin eden var mıdır?

Joyce, bu hikâyeyi henüz okul çağına gelmemiş olan torunu için uydurmuş. İnce bir mizah var içinde.

Kedisi olmayan şehrin kedileri başka nasıl anlatılırdı ki? Konuya dair ağıt da yakılabılırdı ama öylesi, ne dedenin üslubuna uyardı ne de torununu eğlendirirdi. Üsluptan bahsederken, öykünün başından sonuna hissedilen otoritenin tiye alınışının doğurduğu tehlikeyi de unutmamalı. Üniformalıların kaskı ve copu varsa mizahçının sevimliliği var.

Joyce'un dediğine göre Kopenhag'ta polis de yokmuş. Danimarkalı polislerin hepsi, bütün gün evlerinde yan gelip yatıyorlarmış. Yazar burada ne demek istemiş? Acaba bahsi geçen Danimarkalı polisler Kopenhag polislerini de kapsıyor mu? Yoksa Danimarka'nın diğer bölgelerinde evlerinden çıkmayan bu polisler, polissiz Kopenhag'ın güvenlik ihtiyacını da sabahtan akşama kadar kaymaklı süt içip purolarını tüttürdükleri evlerinden mi karşılıyorlar? Bu işte bir gizem olduğu kesin.

Uzaktan kumandalı polislik hizmeti, mektup trafiği sayesinde sağlanıyormuş:

"Kırmızı giysili bir sürü çocuk bisikletlerine atlayıp gün boyunca o ev senin, bu ev benim telgraf, mektup ve karpotal taşıyor."

Bu cümledeki "karpotal", "t" si unutulmuş kartpostal mıdır, yoksa bir sözcük oyununun başkarakteri midir? İkinci olasılık geçerliyse, yazarın maksadı nedir? Gelecekte Ulysses okuru olması beklenen çocuklar için iyi bir alıştırma sorusu. Yazık ki İngilizce metne bakıldığında, bunun bir dizgi hatası olduğu görülüyor ama dert değil; kitapta, yanlışlıktan kaynaklanmamış bir dolu alıştırma var.

Kırmızı bisikletli çocukların taşıdığı mektupların bir

Kopenhag'ın Kedileri

James Joyce
Resimleyen: Casey Sorrow
Türkçeleştiren: Celâl Üster
Hep Kitap, 30 sayfa

**Kopenhag'ın
Kedileri**

JAMES JOYCE

İlustrasyon
Casey Sorrow

hep
kitap

REDHOUSE

kidz
REDHOUSE KIDZ
COCUK KİTAPLARI

kısmı, Ay'ı merak eden kızlara ait. Kızların evlerine yazdıkları bu mektupları niçin aileler değil de polisler okuyor? Gizem büyüyor.

Bisikletli kuryeler, polislerin yattıkları yerden verdikleri komutları alıp herkese ne yapmaları gerektiğini söylüyorlar. Yarattığı Kopenhag'ta, çarklar böyle dönüyorsa da Joyce düzenin aynı kalmayacağını müjdesini veriyor. Bir dahaki gelişinde Kopenhag'a kedi getirecekmiş. Kediye ikna etmesi zor olmasa gerek. Söylemeyi unuttuk ama evden çıkmayan polisler ve mektup taşıyan kırmızı bisikletli çocuklar kadar meşhur bir başka şey daha var Kopenhag'ta: Sepetler dolusu balık...

Kedilerin Kopenhag'ta yaratacakları tek değişim, balıksız balık sepetlerinin sayısını arttırmak olmayacakmış. Danimarkalılar bir kedinin, polislerden buyruk almadan karşıdan karşıya nasıl geçtiğini görecekmış. Meğer Danimarka'da karşıdan karşıya geçmek diye bir sorun varmış. Kırmızı çocuklarca taşınan mektupların önemli bir bölümü, söz konusu eylemi gerçekleştirmek isteyen yaşlı kadınlara aitmiş.

Hikâye çok mu karıştı? Galiba öyle oldu. Joyce'un Kopenhag'ı düzenli bir Avrupa şehri olacak değildi ya... Galiba en iyisi tanıtımı yerine kendisini okumak.

Kitabı, Türkiyeli okur için Celâl Üster çevirmiş, Hep Kitap yayınlamış. Casey Sorrow'un çizdiği esprili ve gizemli resimler yazarın üslubuna çok yakışmış. Minik okurların çizimleri beğeneceklerine dair iddiaya girmek riskli olmaz. Joyce'un anlatımının kendine özgü karmaşıklıkları ise genç zihinlerde nereye düşer, tahmin etmek zor. Bu konuda kaygılanmadan önce hikâyenin daha önce bir torun üzerinde denenmiş olduğu gerçeğini de dikkate almalı.

Minikler beğenmezlerse duygularını ifade etmekten çekinmeyeceklerdir. Öte yandan yetişkinler de okuyabilirler *Kopenhag'ın Kedileri*'ni. Zihinleri mutlaka zorlanır ama yüzlerce sayfalık Ulysses'in içinde kaybolmanın gerektirdiği sabra ihtiyaç duymazlar. Meraklısına keyif verecek, meraksızını bezdirmeyecek tadımlık bir Joyce kitabı bu. ■

Çizimlerin ifade gücü ★★★★★

Öykünün Özgünlüğü ★★★★★

Grafik tasarım ★★★★★

Redaksiyonun titizliği ★★★★★

Baskı kalitesi ★★★★★

HOŞ GELDİNİZ

Üç kutup ayısı sakın ve huzurlu bir hayat yaşarlarken bir anda üzerinde bulundukları buz parçası kopar ve evlerinden uzaklaşmak zorunda kalırlar. Kendilerine sığınacak bir yuva bulmak zorundadırlar...

Barroux'nun mültecilerden esinlenerek yazdığı yeni öyküsü *Hoş Geldiniz*, barış dolu bir dünyada yaşamasını istediğimiz çocuklara hediye niteliğinde.

www.redhouse.com.tr

www.facebook.com/RedhouseKidz
www.facebook.com/RedhouseYayinlari

www.instagram.com/RedhouseKidz

SAĞLIK VE
EĞİTİM
YAKFI
SEV 1968

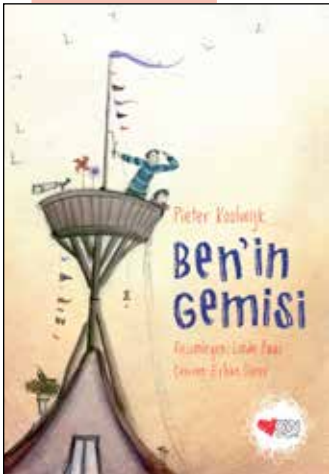
Normal nedir?

Ben'in Gemisi ölümün ardından yaşanan çarpıcı değişimi, doğan büyük boşluğu, baştan kurulacak yeni bir hayata birlikte nasıl yelken açılabileceğini; hem yetişkinlerin hem çocukların gözünden okuyabileceğimiz, ustaca birleştirilmiş iki düzlemli bir yas hikâyesi.

Yazan: Nuray Gönülşen

Ben'in Gemisi
Pieter Koolwijk
Resimleyen: Linde Faas
Türkçeleştiren: Erhan Güler
Can Çocuk Yayınları, 64 sayfa

Ben'in Gemisi daha başta ismiyle okuru yanıltan bir kitap, zira elimizdeki kitabın kahramanı Ben değil. Hatta Ben hayatta değil. Üstelik bir gemi de aslında ne kadar var, tartışılır. Ben ve Giel iki kardeş ve biz bu iki kardeşten küçük olan Giel'in hikâyesini dinliyoruz.

Ben'in Gemisi, yetişkinlerin üzerine (hele de çocuklarla) pek öyle konuşmak, okumak, görmek, hatta düşünmek dahi istemediği bir konu olan “ölüm” hakkında yazılmış resimli bir çocuk kitabı. Oysa ironik biçimde insan, tüm diğer canlı türlerinden farklı olarak kendi türdeşlerini en çok öldüren varlık! Trafik kazaları, cinayetler, iş cinayetleri, iç savaşlar, savaşlar derken her gün ölüyor-öldürüyoruz ama bunun üzerine konuşmayı hiç “normal” bulmuyoruz. Oysa ölüm hayatımızın “öteki” gerçeği. İçinde “ölüm” geçmeyen çocuk kitapları da bu gerçeği değiştirmiyor. Ölümün kapı komşumuz olduğu bir çağda hepimiz bu gerçekle baş etmenin yollarını arıyoruz. Diğer yandan birbirimizi, kendi türdeşlerimizi bu kadar sık öldürmeseydik bile, ölüm aslında yaşamın bütünleyeni. Ölüm-yaşam ikiliğinde, ölüm de tıpkı yaşam gibi hayatın doğal bir gerçeğiysen, onu yaşamın normal çemberinin dışında saymak ve yokmuş gibi davranmak ne kadar “normal” bir tutum olabilir? Bilindiği üzere “normal” hayatlarımızda birazcık da olsa hayal gücünün vücut bulduğu kişiler, durumlar, olaylar hemen anormallikle, hatta delilikle etiketlenir, ardından da “normale davet” çağrıları birbirini izler. Hepimiz ölüyoruz, hepimiz öleceğiz. İnsanın ancak unutarak başa çıkabildiği bu mutlak gerçekle koyun koyuna yaşamak

zorunda olması, insanın normalini az da olsa tersyüz etmez mi?

İşte Koollwijk anlatacağı hikâyenin daha en başında, ilk sayfanın ilk cümlesinden de önce, büyük harflerle attığı başlıkta yanıtı çok da basit olmayan ama cevaplanması gereken bu soruyla çıkıyor okurunun karşısına: “Normal Nedir?”

Kitaba ismini veren Ben’in gemisi, bir evin arka bahçesinde toprağa yerleştirilmiş mavi-beyaz renkli ahşap bir gemi. Ama ne bir oyuncak ne de gerçek bir gemi; sadece normal bir ailenin, zamansız bir şekilde kaybettikleri evlatlarını hatırlamak için elbirliğiyle yaptıkları özel, güzel ve küçük bir mezar taşı. Ahşap mezar taşının altında, bir trafik kazasıyla hayattan koparılmış bir çocuk, Ben yatıyor. Tabii bahçedeki bu küçük ahşap gemiye bakınca, herkes güzel şeyler görmüyor. Orada yatan küçük bir çocuğun varlığı çevredeki diğer insanları rahatsız ediyor. Ölümle yan yana, yüz yüze gelmekten korkan insanlar yüzünden Ben ve Ben’in gemisi “korkunç ve pis” bir şey olarak görülüp evinden, ailesinden uzaklaştırılmak isteniyor. İşin içerisine komşular, sosyal hizmet görevlileri, polisler, mezarlardan sorumlu belediye memurları vs. girse de macera mutlu sonlanıyor.

Ansızın ölen bir çocuğun, bir evladın, bir ağabeyin ardından hayatın gündelik akışı koptuğu yerden, eksikli olarak nasıl devam eder? Bunun hiç kimse için, ne yetişkinler ne çocuklar için kolay bir yolu yok. Hiçbir şey eskisi gibi olmayacak, acı veren radikal bir değişim yaşanacaktır. *Ben’in Gemisi* bu çarpıcı değişimi, doğan büyük boşluğu, baştan kurulacak yeni bir hayata birlikte nasıl yelken açılabileceğine dair hem yetişkinlerin hem çocukların gözünden okuyabileceğimiz ustaca birleştirilmiş iki düzlemli bir yas hikâyesini anlatıyor. Anne-baba düzleminden baktığımızda kaybedilen oğulun anısını canlı tutarak vedalaşmanın sağlanacağı, gerçekçi gözle anlatılan bir yas süreciyle başa çıkma mücadelesinin tanıy-

yız. Giel’in düzleminden, bir çocuğun gözüyle baktığımızdaysa kendimizi masalsı bir maceranın içinde buluyoruz.

Ölen ağabeyin hayalindeki geminin yapılması, tamamlanması ve denize açılması hikâyesi çoğunluğun kabul ettiği “normal” yollardan gerçekleşmiyor. Mademki ölüm çoğunlukça “normal” karşılanmamaktadır, bu

özel durumda normal kabul edilenin biraz dışına iyilikle, sevgiyle, hoşgörülle, sabırla çıkılacaktır.

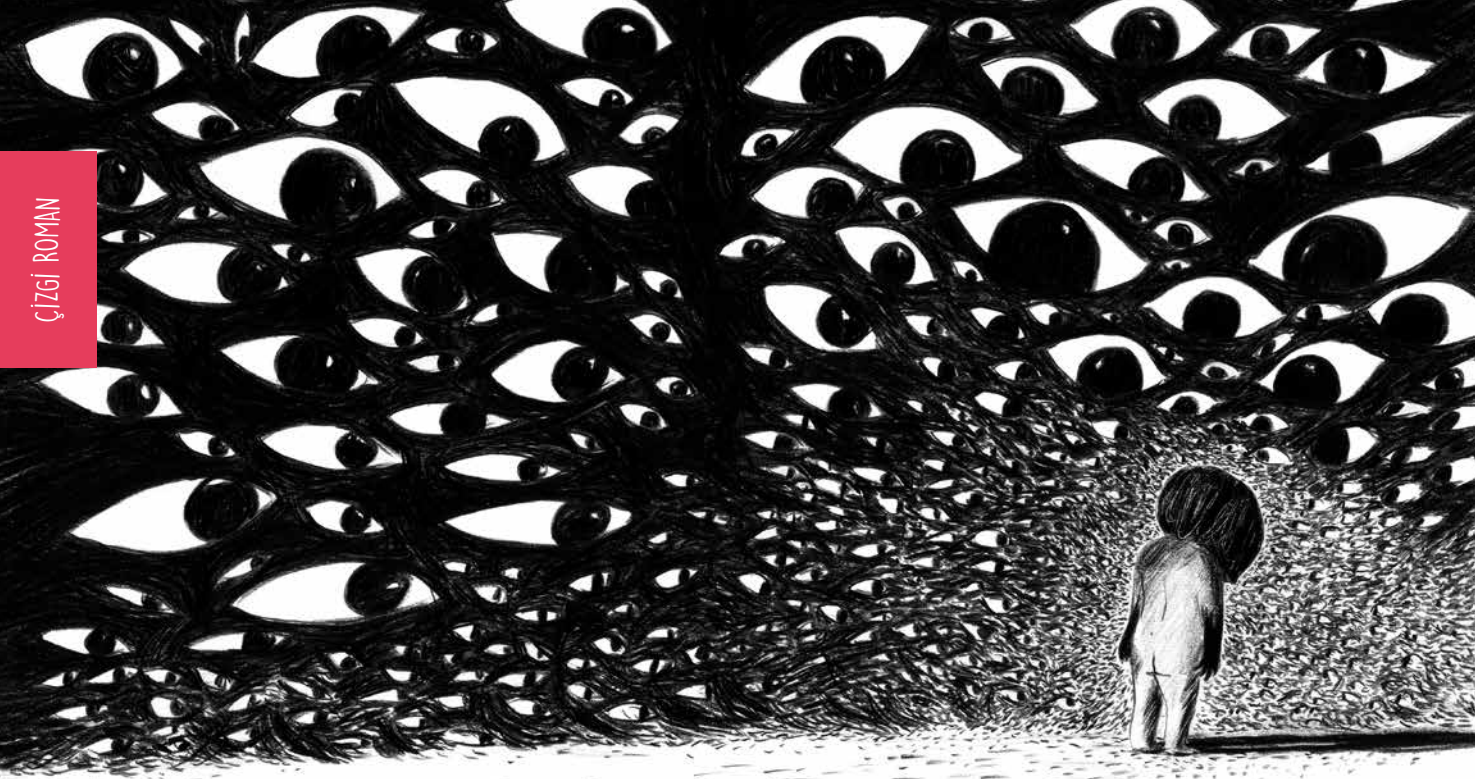
Ben’in Gemisi, gerçek hayatla fantastik kurgunun durmaksızın çatıştığı ve ortaya komik durumların çıktığı akıcı hikâyesiyle normalin sınırlarını genişletmeyi başarıyor. Mizahi bir üslupla akıp giden hikâyenin zirve yaptığı noktalarda devreye giren Linde Faas’ın coşku verici çizimleri hikâyeyi fantastik görünümüne kavuşturarak ölümü ve hayatı birlikte kucaklamayı kolaylaştırdığı gibi normalleştiriyor.

İlk çocuk kitabı *Pire ve Diken*’le tanıdığımız yazar Pieter Koolwijk’in, çocuklar için gerçekliğin kıyılarında masalsı dünyalar kurabilme başarısı; hem çocuklar hem yetişkinler için acı veren gerçeklerle başa çıkma yolları açısından hayal gücünün ne denli önemli olduğunu bir kez daha gözler önüne seriyor. Bir çocuğun “harika bir maceraya yelken açma” sözünü yerine getirişi bize masalsı ve anormal gibi görünse de Koolwijk, aslında gayet normal, mizahi bir hikâye anlatıyor. Ele aldığı konu ve bu konuyu anlatış şekli ise pek de normal olmayan, sıra dışı, farklı bir kitap ve yazarla karşı karşıya olduğumuzu gösteriyor.

Erken yaşta ölen çocuklarımıza, yaşanmamış hayatlarının tüm maceralarını borçluyuz. Doğumla ölüm arasında yürürken hiç büyüyemez olan çocukların anısını yaşatmak için onlarla normal gözükmeyen bir maceraya atılmaktan kaçınmıyorsanız, bu kitabı seveceksiniz. ■

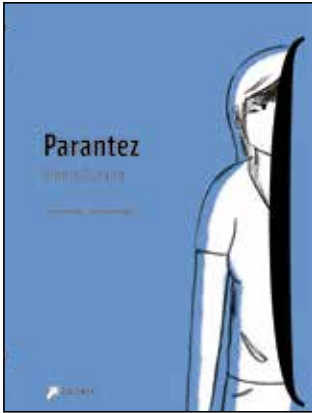
Dilin edebi niteliği	★★★★☆
Kurgunun özgünlüğü ve tutarlılığı	★★★★★
Çizimlerin ifade gücü	★★★★☆
Kapak tasarımı ve baskı kalitesi	★★★★★
Redaksiyonun titizliği	★★★★★

YA SEN? SEN NE YAPTIN BUNCA ZAMAN?

Yazan: Safter Korkmaz

“Hiçbir fikrim yoktu. Zamanın nasıl geçtiğini anlamamıştım. Ve bomboş geçmişim bana acı veriyordu.”

Parantez

Élodie Durand

Türkçeleştiren:

Damla Kellecioğlu

Desen Yayınları, 224 sayfa

Yıllar sonra rastlaştığınız bir ahabanızla ayaküstü sohbetinizi hayal edin. Neler konuşulur o kısa karşılaşma anlarında? Ahabanız biraz çeneye kuvvet bir tipse sıra size pek gelmez, anlatır da anlatır; mesleki ya da akademik durumlar, aile, eşler, sevgililer, eski anılar... Ama olur da nihayet sözü size bırakmaya karar verirse o bilindik soruyu atıverir ortaya: “*Ya sen? Sen ne yaptın bunca zaman?*”

Hepimizin bu soruya verecek pek çok, sıradan yanıtı vardır, öyle değil mi? Élodie Durand’ın *Parantez*’ini okuyana dek, öyle düşünürdüm. Ama işte *Parantez*, Durand’ın, bu soruya verdiği, bizi şaşırtan cevap!

2011 yılı “Angoulême Umut Vadeden Genç Sanatçı Ödülü” sahibi kitap, Durand’ın yaşamının bir dönemini çizdiği/anlattığı bir grafik roman. 20’li yaşlarının başında, beyinde bir tümör tespit edilen sanatçı, eserinde hastalık ve tedavi sürecini anlatıyor. Epilepsi krizleri eşliğinde tanıştığı hastalığı kabullenme evresini, zorlu ve uzun bir tedavi dönemi izliyor. Çevresindekileri, yaşadığı yeri,

zamanı, kısacası bildiği hemen her şeyi unutması; sürekli uyuyarak ve ilaçlara bağımlı geçirdiği günler; hastalığın kontrol altına alınması ve her şeyi tekrar öğrenme süreci... Tüm bunlar sırasında başta ailesi olmak üzere, çevresiyle olan etkileşimini de aktarmayı ihmal etmiyor anlatıcı. Hastalığının insanlarla ilişkisine etkilerini, yitip giden belleğiyle beraber değişen algısını tüm sarsıcılığıyla tasvir ediyor.

BELLEĞİMİZİN GÜCÜ

Hastalığı atlatmış olan genç kızın, annesine seslenişle başlayan anlatı, çoğunlukla karşılıklı bir sohbet akıcılığında sürerken; bazen detaylı tıbbi bilgilere bazen de kahramanımızın iç dünyasına dair ipuçlarına yer veriyor.

Hikâyenin önemli bir bölümü de çizgi roman türünün getirdiği avantajla, birbirini izleyen çizgi bantlarla karşılıklı diyaloglar halinde veriliyor. Böylece okur, süreci ve kahramanları, gerçekçi çizimlerle izleyebiliyor. Olay anlatısına dayalı bant çizimlerin yanı sıra, Durand, duygu dünyasına dair sembolik desenlere de sıkça yer vermiş kitabında. Büyük siyah kafa imgesi gibi...

Tüm bu siyah beyaz çizimler, daha ilk andan itibaren sizi hikâyenin içine çekiveriyor. Şirin, canlı, hoş çizimler değil bahsettiğimiz. Olabildiğince sarsıcı, yer yer siyah hâkimiyetinde, kaotik hatta karamsar çalışmalar bunlar. Aynı, hastalığı süresince kahramanımızın hissettikleri gibi...

Dahası kitabı oluşturan çizimlerin bazılarını, Durand hastalığı sırasında üretmiş. Tümör kaynaklı görme zorlukları da yaşadığı o dönemde yaptığı çizimler, kahramanımızın hissettiği korkunun, çektiği acının ve kendini arayışının iki boyutlu yansımaları sanki. Şöyle tanımlıyor Durand o çizimlerin önemini: *“Bu resimleri yapmaya neden ve nasıl başladığımı bilemiyorum. Ne var ki artık onlardan vazgeçemiyorum. Sanırım başıma gelenleri anlamama, sözcükleri bulmama gerçekten yardımcı oluyorlar...”*

Ancak şimdiye dek anlattıklarına bakıp karamsar bir hikâye ile karşı karşıya olduğunuzu düşünmeyin. Duyguları istismar eden, hüznü bir klasik “hastalık” anlatısı değil *Parantez*. Evet, konusunu gerçek yaşamdan alan kitabın, doğası gereği hüznü, ağır yanları var. Çizimler bunu daha fazla hissettiriyor size. Ama Élodie Durand’ın yapmak istediği, başka bir şeye işaret etmek. Ve bunu başarıyor da... Kitabın hemen başlarında Luis Buñuel’den yaptığı bir alıntı

ile niyetini açık ediyor Durand: *“Hafızamız bütün-lüğümüz, mantığımız, duygularımız ve hatta eylemimizdir, onsuz bir hiçbiriz...”*

Bizi görünür kılan şeylerin sadece başkalarının algıladıklarından oluşmadığını; eylemlerimizin ve düşüncelerimizin, biz onları hatırladıkça bize ait olduklarını anlatıyor *Parantez*. Ailemiz, arkadaşlarımız, yaptığımız iş, sosyal yaşantımız... Her şey belleğimizin gücü oranında bizimdir.

AÇ PARANTEZ KAPA PARANTEZ

Kitabın ön kapağında Durand’ı ikiye bölerek açılan dev parantez, arka kapağında diğer yarısını öteleyerek kapanıyor. Bu parantez içi yaşam diliminin gerektirdiği mücadeleyi Durand annesine şöyle özetliyor: *“Biliyor musun, anılarımı kabullenmem, anlamam ve yeniden keşfetmem yıllar aldı.”*

Anlatıcının başvurduğu iki zamanlı anlatım dili de bu mücadelenin izlerini taşıyor. Durand, hatırlayabildiği sınırlı şeyleri görülen geçmiş zaman kipiyle aktarırken; hatırlayamadığı ve ona anlatılanları öğrenilen geçmiş zaman kipiyle naklediyor. Anlatı boyunca, yer yer belleğinin onu zorladığı, hatta yanılttığı da oluyor. Tam da böylesi anlarda, annesi gibi çevresindeki insanların düzeltici katkısını bant çizimlerdeki diyaloglarla vermeyi tercih etmiş Durand.

Parantez, küçük yaş grubu okurları zorlayacak bir deneyim. Öte yandan herhangi bir yaş sınırlamasını gerektirecek bir içeriği yok kitabın. Okumak isteyen küçükler de kitabı sevebilirler ama asıl olarak, lise çağından itibaren genç okurların ve elbette yetişkinlerin ilgiyle karşılayacaklarını düşünüyorum. Gençler, ergenlik dönemine ait buhranlarının ve kendini arayış çabalarının sembolik bazı yansılarını bu kitapta bulacaklar.

Bu arada Élodie Durand’ın hastalık dönemine dair, başlıktaki soruya, yani *“Ya sen? Sen ne yaptın bunca zaman”* sorusuna cevabını da öğreniyoruz kitaptan: *“Hiçbir fikrim yoktu. Zamanın nasıl geçtiğini anlamamıştım. Ve bomboş geçmişim bana acı veriyordu.”* ■

Çizimlerin ifade gücü	★★★★★
Öykünün özgünlüğü	★★★★★
Grafik tasarım	★★★★★
Baskı kalitesi	★★★★★

UZAKLAR HIÇ BU DENLİ YAKINDAN VURMAMIŞTI

"Dağılmış pazar yerlerine benziyor şimdi

İstasyonlar

Ve dağılmış pazar yerlerine memleket

Gülemiyorsun

Gülmek, bir halk gülüyorsa gülmektir". ()*

Yazan: **Alev Karakartal**

Dünyanın en zengin, en tarifi zor coğrafyalarından birinden bir şair sesleniyor zaman ve mekânın ötesine. Sadece güzel kadınlara değil, memleketine de bir o kadar sevdalı, yaralı bir kalbin çağrısına, bir diğer zedelenmiş ruh yanıt veriyor. Çok uzaklardan, rengârenk örgü giysiler giyen kadınların, kocaman şapkalı adamların yaşadığı, dünyanın tepesinden:

*"...bütün ikindilerinde hayatımın,
anlatamam ne kapılar kapandı yüzüme,
ve ruhum yabancı bir şeyle doldu.*

*kimse gelmedi bugün;
ve çok az öldüm bu ikindi"(**)*

Dünya ne kadar küçük ve nasıl da engin, insan denen tür ne muhteşem ve ne denli canavar; bu iki adam yılların ve yolların ötesinde usul usul kanayarak dertleşirken, tanık olmanın acısı da sevinci de bize düşüyor.

İlkinin yazıp çizeni, üzerinde konuşanı bol olduğu ve konumuz da o olmadığı için ikincisiyle tanıştırayım sizi. Çoğunuzun daha önce duymadığını tahmin ettiğim, insanın içini dağlayan sesin sahibiyle; César Vallejo, tam adıyla César Abraham Vallejo Mendoza ile...

İspanyol ve yerli kökenli bir ailenin 11'nci çocuğu olarak Santiago de Chuco'da, 1800'lü yılların sonunda dünyaya gelen Perulu şair ve yazar; Latin

Pako Yunke Okulda

César Vallejo

Resimleyen: Senta Ürgan

Türkçeleştiren: Ayşe Nihal Akbulut
Nesin Yayınları, 40 sayfa

Amerika edebiyatında toplumsal değişime sözcülük eden kişi olarak tanınır. Yerli nüfusun uğradığı haksızlıklar ve eziyete küçük yaşlardan itibaren tanık olması, Marksizme ilgi duymasını sağlar. Komünist Partisi'ne üye olur; Paris, ABD ve Sovyetler Birliği'ni ziyaret eder, İç Savaş sırasında gittiği İspanya'da yaşadıklarını satırlarına taşır.

Cezaevi deneyimini, annesinin kaybını ve ülkesindeki zulüm karşısında duyduğu öfkeyi ve melankoliyi, özellikle şiirlerinde yeni türettiği sözcükler ve çarpıcı imgelerle güçlü biçimde okura geçiren Vallejo'nun daha iyi bir geleceğe duyduğu umut ve dayanışmaya olan inancı, ölüm orucuyla hayatına son vermesini yazık ki engelleyemeyecektir.

Elimizdeki kitap; *Pako Yunke Okulda*, Vallejo'nun, geleneksel bir Peru masalını katı, sert bir gerçeklik atmosferinde yeniden biçimlendirdiği ünlü bir çocuk öyküsü. Nesin Yayınlarından çıkmış. Kapak içinde orijinalinden çevrilip çevrilmediğini belirtmiyor, ama kıymetli çevirmen, çeviribilim uzmanı Ayşe Nihal Akbulut'un İspanyolcadan aralarında Vallejo'nunkilerin de olduğu çok sayıda eseri Türkçeye kazandırdığını düşünürsek, orijinal metnin kullanıldığını farz etmek yersiz olmaz.

Sarsıcı, kötücül karakterlere sahip, ışığın bir nebze sızabilmek için "ışıküstü" çaba sarf ettiği bir öykü *Pako Yunke Okulda*. Öyle ki ülkesindeki yayınevi editörlerince "çok üzücü" bulunarak yazıldığı 1931'den 1951'e kadar basılmamış, 1960'lı yıllara kadar da okullarda okutulmasına izin verilmemiş.

Kitaba adını veren kahraman Pako Yunke ile tıpkı yazarın kendisi gibi -ki bazı kaynaklarda bu karakteri kendi çocukluğundan esinlenerek yarattığı belirtiliyor- yerli bir eviçi hizmetlisinin oğlu olarak gönderildiği okulda, ilk gününde tanışıyoruz: "*Annesi Pako'yu bırakıp gitti. Pako adım adım avlunun ortasına ilerledi. Elinde kitabı, defteri ve kurşunkalemi vardı. Pako korkuyordu çünkü ilk kez bir okula gidiyordu; daha önce hiç bunca çok çocuğu bir arada görmemişti*". Kısa süre sonra kahramanımızın okula gönderilme nedeninin; çok zengin, çok etkili biri olan patronun, evin beyinin oğluna yani Umberto'ya gidip gelirken eşlik etmesi, okulda onunla oynaması olduğunu öğreniyoruz. O andan itibaren de yalancı, zalim ve şımarık Umberto'nun kahramanımıza yaptığı eziyeti içimiz kıyılarak izliyoruz.

"Evlat olsa sevilmez," sözünün tipik karşılığı, patron oğlu Umberto; adaletsiz, hakkaniyetsiz, güce tapan öğretmen ve okulundan bir haber ama devranın da nasıl döndüğünü iyi bilen müdürün bir tür distop-yaya çevirdiği okulda, özellikle Pako'nun adaşı, sıra arkadaşı Pako Farinya ile birkaç çocuğun cesareti, dayanışması, itirazlarının varlığı gönüllere bir nebze su serpiyor. Bir ışık demetinin karanlığı delmesine izin veriyor, ancak sadece bir nebze... Umberto, Pako'nun sınav kâğıdını çalıp sınıf birincisi olduğunda ve O sessizce gözyaşlarına boğulurken, teskin edici birkaç sayfa daha arıyor gözlerimiz o "nebze"nin hatırına, ama bulamıyoruz.

Pako Yunke Okulda, edebiyat tarihinin çok özel bir figürünün, ucunu iyice sivrilttiği kalemiyle sistemi, düzeni acımasızlıkla sergilediği, alışılmadık bir hikâye. Kırmızı ve siyah ağırlıklı, hikâyenin ruhunu yansıtan desenlerin başarısı için Senta Urgan'a, özenli kapak ve baskı için Nesin Yayınlarına bir selam sarıtmayı da unutmamalı...

César Vallejo, "Umuttan Söz Etmek İstiyorum" metninde şöyle diyor: "*Bu acıyı César Vallejo olarak çekmiyorum. Şu anda ne sanatçı, ne bir insan hatta ne de bir canlı varlık olarak acı çekiyorum. Bu acıyı bir Katolik, bir Muhammedî yahut dinsiz olarak çekmiyorum. Yalnızca acı çekiyorum bugün*".

Umudu yeşertmenin, daha iyisini, adil, hakkaniyetli, özgür ve eşit bir dünya kurmanın bir yolu var mı diye edebiyatı kılavuz edinir mi insan? Neden olmasın? Yasta değil sevinçte, kahr, keder ve hiçlikte değil mavili gülüşlerde buluşacağı günler de gelecektir insan evladının. Mümkünatı yok, öyledir! Umut yoksa çünkü inanç, direnç ille de inat, olmaz; bütün bir mucizeler imkânını ziyan zebil etmenin altından kalkamaz. Aksi durumda, (uzun süre) uçuruma bakarsan, uçurum da senin içine bakar (***), yazık olur!

(*)Etip Cansever/Mendilimde Kan Sesleri

(**)C. Vallejo/Agape

(***)F. Nietzsche/İyinin ve Kötünün Ötesinde ■

Dilin edebi niteliği	★★★★☆
Çeviri	★★★★★
Kurgunun özgünlüğü ve tutarlılığı	★★★★★
Çizimlerin ifade gücü	★★★★☆
Kapak tasarımı ve baskı kalitesi	★★★★★

Sokakların dili olsa da konuşsa

Bir insanı tanımak için, her insana açtığı başka başka pencerelerden bakmak.

Yazan: **Sima Özkan**

Sevdiğim yazarların çocukluğunda bir gün geçirebilmek, “Bana üç dilek hakkı verseler” hayalimin cevaplarından biri olmuştur hep. Özellikle de çocuklar ve çocuk kalanlar için yazarlarınkinde. Çocukken bir yerde, bir anda, bir sokağın köşesinde durup, dünyalarını nasıl seyrettiklerine tanıklık etmek... Acaba nerededir bu sokak? Nasıl bir mahalledir? O mahalledeki çocukluğu alıp bugüne nasıl getirmiştir? Hangi evin kapısı o sokağa açılmıştır?

Sevim Ak'ın yazdığı ve Deniz Üçbaşaran'ın resimlediği *Bir Tanışma Öyküsü*, beni sanki o sokağın bir köşesine bırakıyor. Duvarın birine sandalyeyi dayıyor, elime bir bardak çay tutuşturuyor. Hava çok soğuk ama içim hemen ısınıyor. Sanki dileğim gerçek oluyor. Sevim Ak'ın Samsun'da büyüdüğü o çıkmaz sokaktayım şimdi. Pek çok kitabında yolumun düştüğü o mahallede. Şimdi tüm sokaklar birbirine çıkıyor ve kendimi, kitabımızın kahramanı Umut'un kapısının önünde beklemekte olduğu, Sabri Amca'nın kırtasiye dükkânının tam karşısında buluyorum.

Bir Tanışma Öyküsü

Sevim Ak

Resimleyen: Deniz Üçbaşaran
Doğan Egmont, 44 Sayfa

Umut, sabah okula gitmeden önce, resim kâğıdı almak için uğruyor dükkâna. Sonra öğreniyor ki Sabri Amca tarih filmlerini çok severmiş, ailesiyle sinemaya gitmekten

pek bir keyif alır, o akşamlarda dükkânını biraz erken kapatırmış; geniş bir tarih kitapları arşivine sahipmiş, minyatürlerle ilgilenir, birbirinden güzel uçurtmalar yapabilir, hatta Uçurtma Şenliği'ne bile katılmış. Futbolla ilgilendiği yıllarda tek bir gol bile kaçırmayan meşhur bir kaleciymiş ve sabahları da koşuya çıkarmış.

Umut'la, Sabri Amca'yı beklerken, aramıza mahallenin diğer sakinleri de katılıyor. Ayakkabıcı çırağı Mehmet, oyuncaklarıyla Ece ve saçına dolanmış kalemle genç bir kız... Laf lafı, pencere pencereyi açıyor. Bu dört çocuk ve gençten her birinin Sabri Amca'ya dair başka bir anısı, başka bir bildiği var. Onu bekleyedursunlar, herkes eteğindeki taşı döküyor. Sonra Umut şöyle diyor, “*Birimizin bildiği, başkalarının bilmediği öyle çok şey varmış ki... Yani sizi dinleyince benim tanıdığım Sabri Amca'dan başka adamları görüyorum sanki.*”

Yaşadığımız sokakta, tam da ihtiyacımız olduğu anda, yanında bitiverdiğimiz “mahalle esnafı”ndan birini tanımak için, her bir mahalle sakini, araladıkları pencereden içeri bakıyor. Ben de perdeyi aralamaya, Sabri Amca'ya tanıştığımıza memnun oldum demeye geldim.

Eskiden beri yanı başımızda olan ama bize yabancı olan insanlar. İşte *Bir Tanışma Öyküsü*, bize tam da bunu anlatıyor. Çizimleriyle, bakmaya doyamadığım *Limon Ağacının Şarkısı*'yla tanıştığım Deniz Üçbaşaran da bu sıcak öyküye bambaşka bir renk katıyor. Sokağı renkten renge boyuyor. ■

Dilin edebi niteliği ★★★★★☆

Kurgunun özgünlüğü ve tutarlılığı ★★★★★☆

Çizimlerin ifade gücü ★★★★★☆

Kapak tasarımı ve baskı kalitesi ★★★★★☆

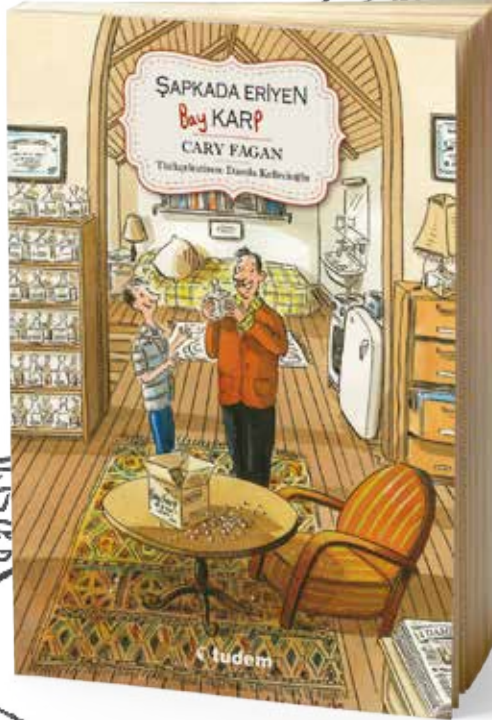
Redaksiyonun titizliği ★★★★★☆

Herkes bir şeyler biriktirir...

...bazıları pul,
bazıları insan;
Bay Karp ise...

Cary Fagan'dan
dostluk ve
koleksiyonerlik
üzerine her
yaştan okura
hitap eden
duygu dolu
bir hikâye.

Selçuk
Demirel'in
resimleriyle

LUNALOS

ADASI'NIN GİZEMİ, GARANTİLİ YÜZME ÖĞRETİR!

Yazan: Cahit Ökmen

Lunelos Gizemi

Rusalka Reh

Türkçeleştiren: Genç Osman Yavaş

Final Kültür Sanat Yayınları, 128 sayfa

Gündelik yaşamla, fantastik bir yaşamın iç içe geçtiği bir cesaret öyküsü bu. Hepimizin, her yaşta bir "Gaddar Unke"si vardır, sayısız çeşitlilikteki korkularımızın simgesel bir karşılığı olarak...

Bir yunusun uzattığı hortumun ucunu şnorkel gibi ağzınıza sokuveriyorsunuz. Diğer ucu göğre doğru uzanıyor. Başınızın üzerinde iki gümüş martı uçuyor ve hortumu gagalarıyla tutuyorlar...

Ne mi oluyor? Yüzme öğrenmenin hemen eşliğindesiniz. Cesaretinizi sınamanın, korkunuzu yenmenin, bir adanın gizemini çözmek için bir deniz mağarasının içine çekilmenin...

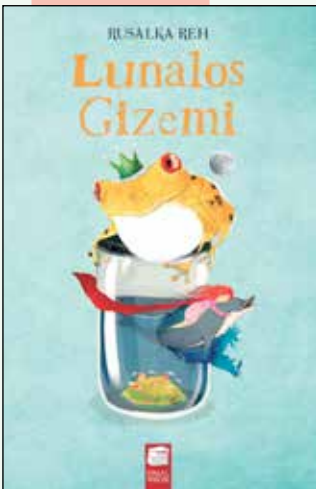
Daha fazlasını söyleyemem, Gaddar Unke'nin gazabından korkarım, ya da...

On yaşındaki Katha, gece yarısı, iğne yap-

raklı ağaçlar karanlık göğre yükselirken, bir falezin basamaklarından denize iniyor. (Pansiyondaki odasından da pencere pervazından sarkıtılmış bir ip merdivenle inmişti.) Gözleriniz büyüyerek sözcüklerin üzerinde ilerledikçe, bir okur olarak onunla birlikte siz de cesaretinizi sınırıyorsunuz.

En başa dönelim: *"Herkes en sevdiği tişörtündeki iğrenç bir lekeye bakar gibi bakıyordu bana."* diyor, sınıfta yüzmeyi öğrenememiş tek kişi olan Katha. Bir metrelik atlama tahtası üzerinden havuza atlamaya bir türlü cesaret edemeyip de geri dönünce, arkadaşlarının bakışlarından okuduğu bu. Berbat bir duygu!

Annesinin, deniz kenarında tatile gitme önerisi duraksatıyor Katha'yı, orada da yüzme öğrenemezse, onu yine de sevecekler midir? Şahane bir anne ne yanıt verir buna? *"Canım anneannen de yüzme bilmiyor ki!"* Yanıtın şahaneliği, Katha'nın düşünme sürecinden bellidir: *"Annem genelde söylemek istediği bir şeyi benim kendi kendime anlamamı ister."*

Bir an düşündüm: anneannemi hepimiz çok seviyoruz. Ona sıkı sıkı sarılıyoruz ve hediyeler alıyoruz. Bugüne kadar yüzme bilmiyor olması, onu sevmemi-ze asla engel olmadı.” Severiz böyle anneleri, onlara böyle yanıtlar verdiren yazarları...

Bizimkiler, falezlerden dik bir basamakla inilen iskelede, koyu lacivert, derin suları da görünce, buranın yüzme çalışabilmek için biçilmiş bir kaftan olduğunu düşünüyorlar. Katha için, adanın gizem çanları da burada çalmaya başlıyor... Annesinin şnorkelli dalgıç gözlüğünü takıp yüzünü boynuna kadar suya daldırdığında, yanına gelen frizbi balık ona bir düdük uzatıyor ve gece tekrar gelmesini istiyor. “*Siğilli kurbağa Gaddar Unke konuştuğumu-zu öğrenmemeli*” diyerek kayboluyor ortadan. Se-deften, yanardöner, beyaz ve kırmızı renklerde bir düdükle şaşkınlık içinde kalakalıyor Katha.

O ne yaman bir cesaret öyle, yüreğiniz ağzınızda Katha’nın merak duygusunun korkularını bastırdığı “gece yarısı gezmelerine” eşlik etmek zorundasınız artık. İlk gece yarısı serüveni de hemen o gece yaşanıyor zaten: Katha, kasabanın kimselerin kal-madığı daracık sokaklarından geçerek, ay ışığının aydınlatığı falez basamaklarından denize iniyor. Balığın verdiği düdüğü var gücüyle üflüyor ve... De-niz Yaveri Yunus, “*dalgalara karşı koyamayan bir su topu kadar çaresiz*”, kendisini tanıtıyor. Adanın, uzun yıllardır, Gaddar Unke denen, su altındaki bir mağarada yaşayan sarı ve çirkin bir kurbağanın la-netli büyüsünün etkisi altında olduğunu, insanların bedeninden aldığı parçalar yerine balık bedeninden bir şeyler bıraktığını, kasabayı bu büyüden, dolu-nayın olduğu gece yalnızca Katha’nın kurtarabile-ceğini söylüyor. Bunun için de ayın güçlü ışığının 500 dolunayda bir ulaştığı su altındaki mağaraya girmek gerekiyor.

Hadi bakalım, seyreyleyin şimdi şenliği. Bundan sonra ne olur, nasıl olur ne siz sorun ne ben söyle-yeyim. “Yahu, Katha yüzme bile bilmiyor ki daha... Lunalslular, seçe seçe Katha’yı mı seçmişler”, di-yorsunuz sanırım. Demeyin, benden söylemesi...

Gündelik yaşamla, fantastik bir yaşamın iç içe geç-tiği bir cesaret öyküsü bu. Hepimizin, her yaşta bir

“Gaddar Unke”si vardır, sayısız çeşitlilikteki korku-larımızın simgesel bir karşılığı olarak. Bunlarla baş etme yolu, kitapta fantastik bir kurguyla varlık alanı kazanıyor.

Lunalsluların yardım çılgılığı, balık bedeninden parçalar gizleyen insanların varlığını da keşfetme-siyle, Katha’ya bir sorumluluk duygusu yüklüyor. Özerkliği önemseyen bir eğitimle, hükmetmeyen bir sevgi dokusuyla büyüyen özgür insanlar bu so-rumluğu en çok hissedenlerdir.

Taş saksıdaki beyaz bir çiçeği *Siyam kedisi okşar-mışçasına okşayan* bir anne, sözcük oyunlarını kızıyla iletişimde tatlılıkla kullanan bir baba. Kat-ha’nın anne ve babasıyla olduğu bölümler gündelik yaşamın ayrıntılarıyla örülü. Yazar anne ve babayı, “fantastik çılgınlıklar”a dâhil etmiyor; çünkü bu, aynı zamanda Katha’nın bütün karar verişleriyle ve eylemleriyle kendisinin özne olduğu bir büyüme ve bir tür olgunlaşma öyküsü de. Rusalka Reh’in alt metne sızmış “duruş”unu hissetmemek olanaksız.

Kulağında mavi küpesiyle, Sıçan Hanım “Eh İşte”, romana nasıl da kıpır kıpır bir mizah duygusu katı-yor, tadından yenmez...

Kitabın künyesinde, “Türü: Resimli Çocuk Edebiya-tı” diye bir ibare var. Kitap kapağının, vasat grafik tasarımını bir yana bırakırsanız, sayfalarda resim mesim hak getire. Öyleyse o ibarenin orda işi ne? Oysa anlatılan öykü, çeşitli görsellerle zenginleş-meye o kadar açık ki.

Anarhichas lupus (Deniz Kurdu) balığı, NOAA (Ulusal Okyanus ve Atmosfer İdaresi) tarafından “geleceği endişeli tür” olarak işaretlenmiş. Bazı ba-lıklar, türlerinin geleceğiyle ilgili bu araştırmaları sezip, başka arayışlar içine mi giriyorlar ne? (Kitabı okuyan bizler, bu bilgi ve yargı üzerine gülümsüyo-ruz. Kitabın, okuru müthiş ters köşeye getiren fina-lini merak edenlere duyurulur.)■

Dilin edebi niteliği	★★★★★
Kurgunun özgünlüğü ve tutarlılığı	★★★★★
Kahramanların işlenişi	★★★★★
Grafik tasarım ve baskı kalitesi	★★★★☆
Redaksiyonun titizliği	★★★★☆

Tutkular mabedindeki Bay Karp

Bazen bırakmak, hayatımızda adeta bir hırs mabedine dönüşmüş, kontrol seviyesini çoktan aşmış tutkularımızın önünde yenik düşmek değildir.

Aslen kazanmaktır...

Yazan: **Hazal Çamur**

Hani bazı çocuk kitapları vardır, yetişkinlere yönelik onca eserin sayısız kez işlediği konuyu bir çırpıda, az sayfa ile özetler. En meşhurlarından biri *Küçük Kara Balık*'tır mesela. Üzerine uzun uzun

konusulan onca konu minik, resimli bir kitabın içerisinde en duru haliyle okuruna sunulur. İşte bu tuhaf isimli kitap, o eserlerden biri. Çok sıradan gibi görünen bir hikâyeye bize anlatmak istediğini en sade şekilde aktarıp yalın ama eksiksiz diliyle her şeyi ortaya döküyor.

Her ailenin hayatının bir döneminde, maddi ya da manevi açıdan zor durumda kaldıkları bir an mutlaka olmuştur. Böyle anlar, bazen tüm ailenin bazen içlerinden bir kısmının hayatında yeni bir sayfa açacak olaylara gebe. Anlatıcımız Randolph'un dönüm noktasıysa babasının çalıştığı yerde, haksız yere hırsızlıkla suçlanması ve işsiz kalması olacak. Babası uğradığı haksızlığa karşı, çalıştığı AVM zincirini karşı-

sına alıp tek başına ayakta durmaya çalışırken ailesi de bu yeni düzende maddi manevi kendilerini idame ettirmeye uğraşacak.

Beni yanlış anlamayın, bu yürek parçalayan bir dram değil. Hatta burada önemli olan, tek başına Randolph'un babasının verdiği mücadele bile değil. O bahsettiğim "dönüm noktası"na giden yolun en başı bu. Çünkü ne zaman ki baba işsiz kalacak, o zaman evin kullanılmayan çatı katı kiraya verilecek ve Randolph'un olduğu kadar bizim için de bir şeyleri değiştirecek olan Bay Karp, kiracı olarak hikâyede yerini alacak.

Bir koleksiyoner olan Bay Karp çok ilginç bir şey biriktiriyor. Ne olduğunu ben size söylemeyeyim, ama başta oldukça tuhaf duran *Şapkada Eriyen Bay Karp* adının kitaba ne kadar yakıştığı ve Bay Karp'ın koleksiyonunun ne olduğuna dair cevap tam da bu isimde yatıyor. Ne diyorduk? Bay Karp bir koleksiyoner. Gündüzleri bir başka AVM'nin müşteri hizmetlerinde çalışırken, aynı zamanda bölgenin, o alandaki en büyük 2. koleksiyoncusu. Ama kendisi 1. olmaya çok yakın. Üstelik o unvana sahip olmak için göze alacağı birçok şey var.

Randolph ise amatör ama titiz çalışan, genç bir koleksiyoner. Gazoz kapakları, kalemler ve sözcükler biriktiren bir birey o. Bu ikilinin mesafeli başlayan ilişkileri geliştikçe biz de bir şeye olan bağlılığın, tutkunun ve bir o kadar da maymun iştahlılığının dünyasında adeta kendimize ayna tutulduğunu fark ediyoruz.

Size bir şey diyeyim mi? İçerik olarak değil, fakat

Sapkada Eriyen Bay Karp

Cary Fagan

Resimleyen: Selçuk Demirel

Türkçeleştiren: Damla Kellecioğlu

Tudem Yayınları, 96 sayfa

verdiği mesaj itibarıyla bu kitap benim için bir Fight Club. Yeni şeyler edinmenin, edinilen her yeni şeyle büyüyen sahiplenici duyguların, başkalarıyla nesneler üzerinden girilen rekabetin ve eşyalara değil de eşyaların bize sahip oluşunun müthiş bir örneği. Fight Club'ın mobilyalarla ilgili, kataloglarla ilgili o ilk yarısını bir düşünün. Sizce de bir benzerlik yok mu? Bay Karp karakteri Randolph'a ve biz okura öyle bir ders veriyor ki hızı kontrol edilmez boyutlara ulaşmış tüketim çarkındaki yerimizi bize en sade haliyle sunuyor. Fight Club'ın o insanın yüzüne inen tokat etkisi hiç yok. Ama burada berraklığın o dingin, etkisi yavaş yavaş çıkan sarsıcılığı mevcut.

Randolph'un babası kitap boyunca tatlı bir telaşmış-çasına anlatılan, ama üzerine düşününce oldukça sancılı olan mahkeme hazırlıklarını sürdürdürsun, Bay Karp'ın birincilik için eline geçen fırsatla birlikte bize vereceği ikinci bir mesaj daha var. Randolph'un babası büyük sömürücülerin önünde hakkını arayan, onurunu koruyan bir bireyken, Bay Karp da AVM sisteminin bir başka çalışanı olarak bize dikte edilen bir başka şeyi yerle bir ediyor. Nedir o? Hiç bitmeyen, "Yapabilirsin! İstersen olur! Sen özelsin!" söz öbeklerinin insanlara yüklediği aşırı hırsı bahsediyorum. Çünkü bazen bırakmak, hayatımızda adeta bir hırs mabedine dönüşmüş, kontrol seviyesini çoktan aşmış tutkularımızın önünde yenik düşmek değildir. Aslen kazanmaktır. Çünkü geriye dönüp bakabilmek, özellikle de bırakabilmek güçlü olanların yapabileceği bir şeydir sadece.

Tüketim toplumu bizi sözde motive edici, kendimizi özel hissettirici laflarıyla oyalarken dünyada hâlâ gözlerini açabilen insanlar mevcut. Randolph ve Bay Karp, bu Zen yolculuğunda, biz okurlara adeta ön sıradan bilet almışlar. İçinde bulunduğumuz düzenin, çok yakından tanıdığımız insanlarıyla bizler de bu yolculuğa çıkmakta zorluk çekmeyeceğiz. Yazar Cary Fagan'ın dolaysız dili ve etkili anlatımı, dünya çapında kendini kanıtlamış çizirimiz Selçuk Demirel'in çizimleriyle birleşince ortaya bu minik, ama harika kitap çıkmış. ■

Dilin edebi niteliği ★★★★★

Kurgunun özgünlüğü ve tutarlılığı ★★★★★

Çizimlerin ifade gücü ★★★★★

Kapak tasarımı ve baskı kalitesi ★★★★★

Redaksiyonun titizliği ★★★★★

BAŞKA BİR YERDE YAŞASAYDIM

"Belki de ben kendi kendimin eviyimdir.
Eğer öyleyse, nerede yaşarsam yaşayayım
ben hep yuvamdayım."

Constance Orbeck-Nilssen ve Akın Düzakın'dan
hayata dair çok çarpıcı bir hikâye...

HER KİTAPTA YENİ BİR SEN

abm
yayınevi

abm
ÇOCUK & İLK GENÇLİK

Beyhan Sanayi Sitesi, Birlik Cad. Acar Binası No: 26
Haramidere, Beylikdüzü/İSTANBUL
Tel: (0212) 422 18 00(pbx) Fax: (0212) 422 18 04
www.abmyayinevi.com.tr / info@bilgiacar.com

@abmyayinevi

@abmyayinlari

Lennon ruhlı Penelope

"Peki, büyüyünce
Ne OLACAKSIN Penelope?"

Yazan: Burcu Arman

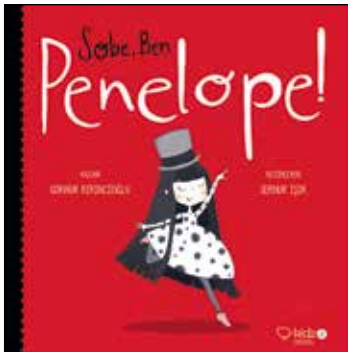

Yetişkinler! Ah kendini bu sıfatla tanımlamaya bayılanlar. Büyümenin ne kadar sıkıcı bir şey olduğunu bile bile çocuklara üstünlük taslayanlar. İçindeki çocuğu kaybetmemek için çaba gösterirken, çocuğu luğa dair her şeyi unutmuş olanlar. İşte "büyüyünce ne olacaksın" gibi sinsi bir soruyu ancak onlar sorar. John Lennon'ın yüz güldüren hikâyesini bilirsiniz. Sınavda sorulan bu soruya "mutlu olacağım" cevabı vererek, annesinden aldığı en büyük dersi gelecek nesillere de seve seve aktaracağını ışığını yakar belki de Lennon. İş sahibi ya da zengin, evli ya da çocuklu, öğretmen ya da memur olmak hayattaki gerçek amaç olabilir mi gerçekten? Peki, bunu sorduğumuz çocukların aklında nasıl fırtınalara sebep olabiliriz? Kime sorduğunuza göre değişir elbette. Mesela Penelope! O büyüklerin sorduğu soruları önce dert, sonra da iş edinip kelimelerin peşinde, gündüz düşlerinde koşuyor. Büyüklerin kendi dünyalarında çok da mutlu olmadıklarını fark etse de bir cevap bulması gerekiyor. Adından yola çıkarak baş-

leri ona can vermiş. Çocuklara hayattan beklentileriyle ilgili bir ışık yakmak için keyifli bir kitap. Ancak Birincioğlu'nun kalemi hayal gücüne biraz daha teslim olmuş, çocuklara değil kendi çocukluğuna daha fazla hitap etseymiş daha neşeli olabilirmiş. "Düşüş" gibi okuyanın yüzünde gülümseme yaratacak keşiflerinin bıraktığı tattan bahsediyorum aslında...

Hayal gücünü canlandırmak -ve nasıl canlandırılması gerektiği- üzerine satırları yetişkinler için bile zorlayıcı. Pamuk gibi bir düşten diğerine zıplayan Penelope'nin "Off ne diyorum ben yahu, denizanasına binen deniz prensesi olmak da neyin nesi? Denizanasından paraşüt olur mu hiç? Hem ben prenses falan olmak istemiyorum. Onların medet umdukları bir prensleri var muhakkak... ben ne yaparsam kendim yapacağım" şeklindeki çıkışı az önceki pembe denizanasından oluşan düşüşün bir anda ortadan kaybolmasına sebep oluyor. Elbette kız çocukları prenses olmayı hayal edebilir. Elbette onlara presten öte şeylerin olduğunu anlatabiliriz. Ama kendi elimizle yarattığımız dünyaya iğne batırmak? İşte bu bir çocuk kitabında karşımıza çıkınca üzüleceğimiz bir şey olur...

Neyse ki sonunda Penelope kimsenin değil, kendisinin vereceği kararların peşinden gideceğini gösterek bizi yeniden gülümsetebiliyor. Zira artık cevabını bulmuştur; büyüyünce mutlu, kendi gibi ve âşık olacaktı! ■

Sobe, Ben Penelope!
Göknur Birincioğlu
Resimleyen: Sernur Işık
Redhouse Kidz, 60 sayfa

layan macerası, arzuhalciden astronotluğa, sözcük sihirbazlığından akordeon çalmaya kadar bir sürü şeyin içinde cevabı bulana kadar yılmadan devam ediyor.

Göknur Birincioğlu, Penelope'nin gündüz düşü rotasını, kelimelerin anlamları üzerinden tasvir ederken, Sernur Işık'ın çizim-

Çizimlerin ifade gücü ★★★★★

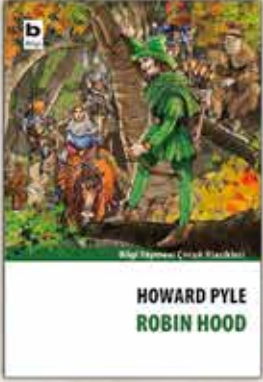
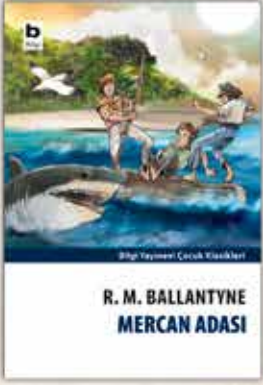
Öykünün özgünlüğü ★★★★★

Grafik tasarım ★★★★★

Hedef kitleye uygunluk ★★★★★

Baskı kalitesi ★★★★★

Çocuk klasikleri güvenle, keyifle Bilgi'den okunur.

**Çevirisi özenle yapılmış
onlarca klasik.**

BİLGİ YAYINEVİ

Bilgi Yayınevi A.Ş.; Meşrutiyet Cad. No: 46/A Yenşehir Ankara Tel: (312) 431 81 22 • Bilgi Dağıtım: Gülbahar Mh. Gülbahar Cd. No:33 A-B Blok Mecidiyeköy İstanbul Tel: (212) 217 63 40 / 522 52 01
b www.bilgiyayinevi.com.tr f www.facebook.com/bilgi.yayinevi t www.twitter.com/Bilgi_Yayinevi p www.pinterest.com/bilgiyayinevi #BilgiYayinevi

Ejderhaların dişi düşer mi hiç?

Dişi Düşen Ejderha meseleyi direkt vermek yerine detaylara saklamayı başarmış bir kitap. Böylece kitabı okuduktan sonra bu detaylar üzerine çocuklarla konuşabilmek mümkün.

Yazan: **Hazal Baydur**

Ejderhalar genellikle korkunçtur. Ağızlarından çıkardıkları ateşleri, upuzun kuyrukları ve tabii ki kocaman dişleriyle çok amansız görünürler. Ama Sima Özkan'ın yarattığı evrende işler pek öyle değil. Dünyanın, belki çok yakın belki de çok uzak bir şehrinde geçen bu hikâyede insanlar ve ejderhalar bir arada yaşıyor. Saatlerde akrep ile yelkovan yerine, yetişkin ve çocuk ejderhaların kuyruğu kullanılıyor. Ejderhalar da hiç korkutucu değil. Hatta sevimli olduklarını bile söyleyebiliriz.

Kitap, işte bu uzak diyarda, arkadaşlarıyla parkta oyun oynarken dişi düşen bir ejderhayı anlatıyor. Belki de dişi düşmemiş, sadece çıkmıştır. Arkadaşı Ateş'e olan buymuş, çünkü dişi düşmemiş, çıkmış.

Minik ejderha için büyük bir sorun olan bu durum; annesi, dişçisi ve öğretmeni için pek öyle değil. Onun bu sıkıntısı karşısında pek kayıtsız görünüyorlar. Henüz uçma yeteneğini kazanmamış minik ejderhamız yürüyerek gittiği bir kitapçıda da aynı tepkiyle karşılaşılıyor. Kitapçıda

dişi düşen ejderhalarla ilgili bir kitap yok, belli ki bu durum kimsenin sorunu değil. Ama isterse "Ateşini Tutamayan Ejderha" kitabını alabilir! Kahraman Kanat'ın bu çoksatar romanı herkesin ya elinde ya da kanadının altında...

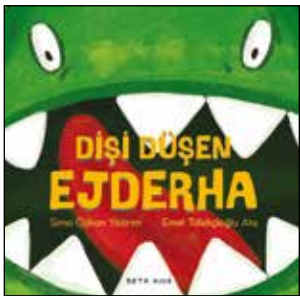
Bu kitabın yaratıcısı, aslında 8 yaşındaki Demir.

İkinci sınıfa giden Demir'in düşlediği karakterler için Sima Özkan, bol mizah ve yoğun hayal gücüyle bir hikâye yazmış, Emel Tüfekçioğlu Ata da bu hikâyeyi yaratıcı illüstrasyonlarıyla süslemiş.

Kitap için 3 yaş ve üzeri demek doğru olabilir. Kitaptan önce, çocuklara süt dişlerinin birkaç yıl içinde düşeceği ve yerine yenilerinin çıkacağı bilgisini vermek gerekiyor. Düşen dişleri biriktirmek, diş perisi gibi klişeleşmiş temalarının kitapta olmaması diş değişimi için alternatif bir hikâyenin de pekâlâ anlaşılabileceğinin güzel bir örneği olmuş.

Dişi Düşen Ejderha meseleyi direkt vermek yerine detaylara saklamayı başarmış bir kitap. Böylece kitabı okuduktan sonra bu detaylar üzerine çocuklarla konuşabilmek mümkün. Farklı renk ve boylardaki ejderhalarla insanların aynı marketleri, aynı sınıfları kullanması, dişi düştükten sonra diş çıkarmanın anlamını arayan minik ejderhanın çizdiği resimlere bile "dişi düşen ejderha" diye imza atması ve nesnelerin uzaklığa bağlı değişen boyutlarıyla ilgili verdiği minik ipuçları bu detaylara ilişkin verilebilecek örneklerden.

Sima Özkan ve Emel Tüfekçioğlu Ata'nın işbirliğinden doğan bu kitap için verilen emek ve özen belli oluyor. Tıpkı Demir gibi başka çocukların da düşlediği karakterleri bu ikilinin elinden daha çok okuyabilmek dileğiyle. ■

Dişi Düşen Ejderha

Sima Özkan

Resimleyen: Emel Tüfekçioğlu

Beta Kids, 32 sayfa

Çizimlerin ifade gücü ★★★★★

Öykünün özgünlüğü ★★★★★

Grafik tasarım ★★★★★☆☆

Hedef kitleye uygunluk ★★★★★

Baskı kalitesi ★★★★★☆

Dünya edebiyatının en sevilen klasikleriyle tanışmaya hazır mısın?

Tom Sawyer'ın arkadaşlarıyla yaşadığı nefes kesici maceralara tanık olacak...

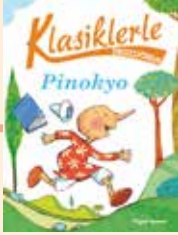
Gulliver'le bilinmedik topraklarda olağanüstü gezilere çıkacak...

Seksen günde tüm dünyayı nasıl gezebileceğini öğrenecek...

Alice'le birlikte Harikalar Ülkesini keşfe çıkacak...

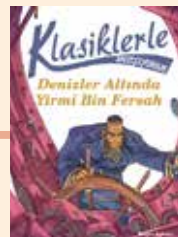
Gerçek bir çocuk olmak isteyen Pinokyo ile hayattan dersler çıkaracak....

Heidi'yle Alpler'in eşsiz doğasında bir gezintiye çıkacak...

Pollyanna ile yaşamın olumlu yanlarını görmeye başlayacak...

Efsane denizaltı Nautilus ile keşiflerle dolu bir yolculuğa çıkacak...

Doroti, Teneke Adam, Korkuluk ve Aslan'la Oz Krallığı'nda dostluğun gücünü keşfedecek...

Fırtınalı denizlerde korsanlar eşliğinde define peşine düşeceksin!

Dünya klasikleri rengarenk çizimler eşliğinde seni unutulmaz bir yolculuğa çıkaracak!

Hayaller Gemisi'yle bir maceraya çıkmaya ne dersiniz?

Kitabın dikkat çekici bir özelliği de cevapları okura bırakılan sorular. Bu sayede yazar, okuru soru sormaya, analitik düşünmeye sevk ediyor.

Yazan: Özge Soylu Bozdağ

Çocuklar için yazdığı öykü ve romanlarla birçok ödül alan Koray Avcı Çakman, *Hayaller Gemisi* adlı son romanında üç kafadarın maceralarını anlatıyor. Her bölümü ilmek ilmek örülmüş bir kurguya sahip olan kitabın, üç bölümünde de hayvanların bakış açısından insanların ve onların dünyasının “tuhaf” yönleri ortaya konuluyor. Teknolojik aletler ve alışveriş merkezleriyle kuşatılmış hayatımızı satır aralarında eleştirirken onları yok saymıyor. Ancak bunlar olmadan yaşanabilecek bir dünyanın var olduğunu genç okurlarına gösteriyor. Bunu yaparken didaktik bir üslup kullanmıyor.

İlk bölümde Bukalemun İgi, kendi adalarına gelen turistler gibi başka yerler görmek istiyor. İgi gö-nüllü, Papağan Kakariki ve Arı Kuşu Ayri ise gö-nülsüz, gemiyle bir yolculuğa çıkıyorlar. Bu yolculukla birlikte başlarına gelenler ve ardından adaya

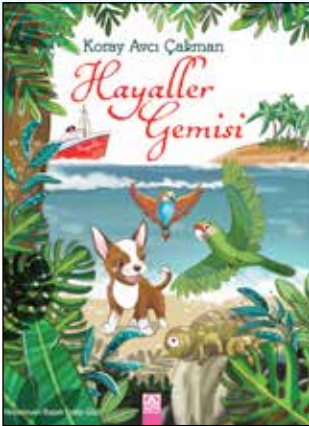
dönmek için verdikleri mücadele konu ediyor. Papağanın ara ara cümleleri tekrarlama, bukalemunun istemediği zaman bile rengini değiştirmesi gibi eğlenceli durumlar, esprili bir dille anlatılıyor. Romanın ana teması hayaller ve bu hayallerin peşinden gitmek. Bu tema çerçevesinde ne istediğini bilmenin, plan yapmanın ve bu

plana göre hareket etmenin de önemi vurgulanıyor. Kitabın dikkat çekici diğer bir özelliği de cevapları okura bırakılan sorular. Bu sayede yazar, okuru soru sormaya, analitik düşünmeye sevk ediyor. Bu kitabın bir başka kıymetli yönü, karakterlerin toplumsal cinsiyet rollerine eleştirel yaklaşılarak çizilmesi.

Devrik cümleler bazen okumayı güçleştirse de şiirsel dil kullanımının özellikle son bölümde daha da etkin ve başarılı kullanıldığını görüyoruz. Sesteş sözcükler, ikilemeler, tropik hayvan, meyve ve çiçek isimleriyle çocukların sözcük dağarcığına yeni sözcükler ekleniyor. Sadece çocukların mı? Eminim benim gibi, birçok anne-baba da Kakariki diye bir papağan türü olduğunu, Arı kuşunu, Şivava türü köpek cinsini bu kitapla öğrenecek.

Hayaller Gemisi'ni okurken kitabı resimleyen Başak Gür'ün, babaannenin günümüz teknolojisine uygun müzik çalar çizimi çok hoş bir ayrıntı. Tropik ada ve hayvanların çizimleri içimizi açıyor, hem yazarı hem de çizeri o rengârenk dünyaya okuru dâhil ediyor.

Bu arada çocuk kitaplarında dilbilgisi kurallarına daha çok özen gösterilmesi ve hata olmaması gerektiğini düşünenlerdenim. Bu kitapta genel olarak dilbilgisi kurallarına uyulmuş. Kimi zaman bazı şeyler gözden kaçabiliyor. Nitekim ikinci sayfada ayrı yazılması gereken “de” bağlacı sözcüğe birleşik yazılmış. Neyse ki bu tür bir hata kitabın devamında tekrarlanmıyor. ■

Hayaller Gemisi
Koray Avcı Çakman
Resimleyen: Başak Gür
Altın Kitaplar, 144 sayfa

Dilin edebi niteliği	★★★★☆
Çizimlerin ifade gücü	★★★★★
Kahramanların işlenişi	★★★★★
Grafik tasarım ve baskı kalitesi	★★★★★
Redaksiyonun titizliği	★★★★☆

Sadece çocuklar için değil
her yaştan okur için
müthiş bir yolculuk...

ZAMAN TÜNELİ

Büyük Patlama'dan günümüze
dünyamızın, kültürlerin, yaşananların resimli tarihi...

hep_kitap

hep_kitap

hepkitapp

Genel Dağıtım PUNT

www.hepkitap.com.tr

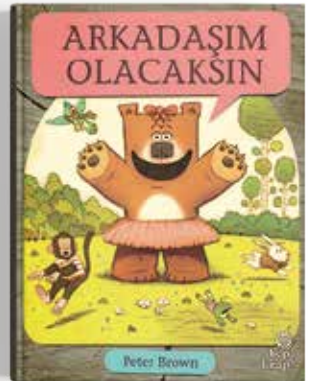
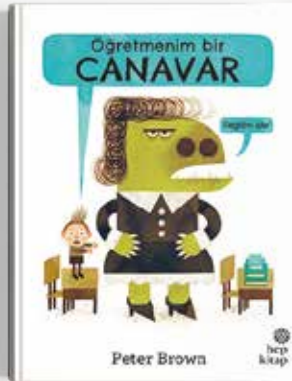
hep
kitap

Ayla Çınaroğlu ve
Mustafa Delioğlu'dan
edebi ve görsel birer şölen

Zeytinle elmanın hayatımızdaki yeri üzerine
söylenceler ve efsaneler **Elmaya Güzelleme** ve
Zeytine Güzelleme'de buluşuyor.

Bol ödüllü yazar
ve çizer Peter Brown
ilk kez Türkçede!

Arkadaş arayan sevimli ayı Lucy'nin maceralarını
anlatan **Arkadaşım Olacaksın** ve öğretmenine
önyargıyla yaklaşan Bobby'nin başından geçenleri
anlatan **Öğretmenim Bir Canavar** sizleri bekliyor.

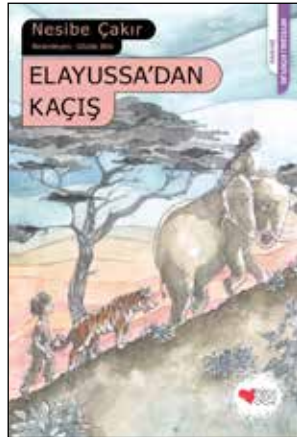
Okuyarak gezmek

Nesibe Çakır'ın bu iki kitabını karşılaştırdığımızda Elayussa'dan Kaçış'ın bir adım önde olduğunu söyleyebiliriz. Hem hikâyenin temposu ve heyecanı daha yüksek hem de anlatılan döneme ve oradaki yaşayışa, coğrafyaya dair bilgiler daha ayrıntılı.

Çok gezenin mi yoksa çok okuyanın mı daha bilgili olduğunu hâlâ tartışanlar varsa, boşu boşuna tartışmaya devam edebilirler! Ne o ne de bu; hem çok okuyan hem de çok gezenle, yani her ikisini de yapanla bilgi anlamında kimsenin yarışamayacağını biliyoruz çünkü. Üstelik özellikle yaz tatillerinde, her ikisini de aynı anda gerçekleştirebiliyoruz ve sanırım en eğlencelisi de bu.

Kilikya'nın Son Korsanları
Nesibe Çakır
Resimleyen: Selin Kahraman
Arkeoloji ve Sanat Yayınları
105 sayfa

Elayussa'dan Kaçış
Nesibe Çakır
Resimleyen: Gözde Bitir
Can Çocuk Yayınları
160 sayfa

Yazan: **Ceyhan Usanmaz**

Eskiden ticaret genel olarak deniz yoluyla yapıldığı için çoğunlukla Ege ve Akdeniz bölgesinde kurulmuş olan antik kentlerin bazılarında yolunuz düşmüştür eminim. Ya da açık hava tiyatrolarının merdivenlerinde dolaşmışsınızdır mutlaka. Beni en çok İzmir'deki Efes, Çanakkale'deki Assos ve Muğla'daki Knidos antik kentleriyle Antalya'daki Aspendos Antik Tiyatrosu etkilemişti. Bunun nedenini ise sonradan anlayabildim: Elimde bir rehber kitapla ya da oralara ait hikâyeleri daha önceden okuyarak gezdiğim Efes'i ve Knidos'u, haklarında çok da bilgi sahibi olmadan gezdiğim diğer antik yerlere göre daha çok sevmiştim. Zamanında, insanların o bölgelerde nasıl yaşadığına ilişkin bilgiler ya da hayal gücümüzü besleyen hikâyeler, hiç kuşkusuz, etrafımıza daha farklı bir gözle bakmamızı sağlıyor. O yüzden şimdi eminim ki Konya'daki neolitik kent Çatalhöyük'ü de görüp gezdiğim zaman daha çok etkileneceğim; ne de olsa Bilgin Adalı'nın "Çatalhöyük Öyküleri" aklıma gelecek. *Dünyamızın İlk Şafağı*'nda, *Ateşin Çocukları*'nda, *Bolluk ve Savaş*'ta Ningur ve Ninlil kardeşle-

rin yaşadıklarını unutmak mümkün mü zaten!

Hazır Çatalhöyük'e gitmişken, oradan biraz daha güneye inip Doğu Akdeniz kıyısındaki Kilikya bölgesine de uğurum sanırım. Alanya'dan başlayıp, doğuda Kinet Höyük'te son bulan, kuzeyden de Toros dağlarıyla çevrili alanı kapsayan bu antik bölge için de Nesibe Çakır'ın iki kitabı eşlik edecektir bana: Arkeoloji ve Sanat Yayınlarından çıkan *Kilikya'nın Son Korsanları* ve Can Çocuk Yayınları tarafından yayımlanan *Elayussa'dan Kaçış*.

Kilikya'nın Son Korsanları, aslında ilk olarak 2013 yılında yayımlanmıştı. Ama yakın bir zaman önce, gözden geçirilmiş ikinci baskısı yapıldı. Tam da Nesibe Çakır'ın *Elayussa'dan Kaçış* isimli yeni kitabının çıktığı zamanlarda. Dolayısıyla eğer daha önce gözden kaçıysa, aynı antik bölgede geçen bu iki macerayı arka arkaya okumak mümkün artık.

Kilikya'nın Son Korsanları'nın hikâyesi, MÖ 67 yılının yazında, korsanların yaşadığı Dağlık Kilikya'da (bugün Erdemli ile Gazipaşa/Alanya arası) geçiyordu. Bir korsan köyünde, annesi ve kuzenleriyle birlikte büyükbabasının evinde yaşayan Doto'yla tanışmıştık. Romalılara teslim olmak istemeyen Kilikyalı korsanların mücadelesinde, Doto ve arkadaşlarının ("efsanevi" bir yardımcıyla birlikte) nasıl bir rol oynadıklarını anlatıyordu. Yeni yayımlanan *Elayussa'dan Kaçış*'ta da yine Dağlık Kilikya bölgesindeyiz. Bu sefer de MÖ 1. yüzyılın sonlarına, bugün Mersin sınırları içerisinde yer alan antik kent Elaiussa Sebaste'de geçen bir maceraya davet ediyor Nesibe Çakır bizi. Kapadokya'dan liman kenti Elayussa'ya atanan Kral Archelaos'a karşı düzenlenecek bir komplonun haberini alan Zenas ve en iyi arkadaşı Leia'nın yaptıklarını okuyoruz. Üstelik hikâyede, Zenas'ın yıllardır bakıp beslediği bir kaplan ve bir fili kurtarmak üzere yapılan heyecanlı bir operasyon da var. Diğer bir deyişle, Zenas ve en iyi arkadaşı Leia'nın önünde, çözülmesi gereken iki büyük mesele var...

Nesibe Çakır'ın bu iki kitabını karşılaştırdığımızda ise *Elayussa'dan Kaçış*'in bir adım önde olduğunu söyleyebiliriz. Hem hikâyenin temposu ve heyecanı daha yüksek hem de anlatılan döneme ve oradaki yaşayışa, coğrafyaya dair bilgiler daha ayrıntılı. Bölgenin tipik, sarımsı kalker taşından yapılmış evlere sahip olduğu, amforalarda neler taşındığı, açık hava tiyatrolarında nasıl gösterilerin düzenlendiğine dair ayrıntılar hayal gücümüzü besleyecek cinsten. Örneğin şu cümleler olası bir Kilikya ziyaretimizde bize çok güzel rehberlik edecektir: "*Dağlık Kilikya'nın doğu kıyı hattı boyunca, batıya doğru gününbirlik mesafede, sırasıyla Elayussa, Korykos, Koraisson ve Seleukeia limanları yer alırdı. Akdeniz'in yer yer kayalık, küçük koyları arasında kurulmuşlardı. İçinden Kalykadnos Nehri geçen Seleukeia ise, ilk yükseltiler başlamadan önceki son duraktı. Kıyıda seyreden gemiler için de bu güzergâh uygun koşullar sağlardı. Tarım ve başka ticaret ürünleri kent limanlarına iç kısımlardaki çiftliklerden veya rahip krallık Olba'ya ait arazilerden getirilip pazarlarda satılır veya ihraç edilirdi. Leia'nın doğduğu kent Korykos da, komşusu Elayussa gibi işlek bir limana sahipti.*" Ayrıca kitabın son sayfalarına eklenmiş tarihi notlar ve hikâyede adı geçen kentlerle ilgili bilgiler de o dönemin ve coğrafyanın atmosferini anlamamızda oldukça yardımcılar. Ancak bu sefer de *Elayussa'dan Kaçış*'ta hiç çizime rastlayamıyoruz... *Kilikya'nın Son Korsanları*'nı, Selin Kahraman'ın çizimleri eşliğinde okumuştuk. ■

Kilikya'nın Son Korsanları

Dilin edebi niteliği	★★★★☆☆
Kurgunun özgünlüğü ve tutarlılığı	★★★★☆☆
Kahramanların işlenişi	★★★★☆☆
Grafik tasarım ve baskı kalitesi	★★★★☆☆
Redaksiyonun titizliği	★★★★☆☆

Elayussa'dan Kaçış

Dilin edebi niteliği	★★★★★☆☆
Kurgunun özgünlüğü ve tutarlılığı	★★★★★☆☆
Kahramanların işlenişi	★★★★★☆☆
Grafik tasarım ve baskı kalitesi	★★★★★☆☆
Redaksiyonun titizliği	★★★★★☆☆

Bu bir Kafka romanı değil belki ama...

“Ye, iç, yat. Ye, ye, daha çok ye. Senin için Gaziantep’ten getirdiğimiz baklavayı yedin mi? Ya dumanı üstünde mis gibi tüten kıymalı böreği? Aaa, kaymaklı ayva tatlını bitirmemişsin. Yesene oğlum. Yoksa canavara dönüşürsün bak!” Bu bir Kafka romanı değil belki ama bir sabah uyandığında kendini böceğe dönüşmüş halde bulman işten bile değil.

Yazan: **Emel Altay**

Abur Cubur Canavarı
Aytül Akal
Resimleyen: Elif Balta Pars
Bilgi Yayınevi, 151 sayfa

Hansel ile Gretel’in pastadan evini görse bir lokmada mideye indirecek kadar iştahlı Bora ve onun gayretkeş ailesinin hikâyesi olarak başlıyor *Abur Cubur Canavarı*. Bora’nın anne ve babası, hiç de alışkın olmadığımız bir portre çiziyorlar. Akşam yemeğinden sonra, özellikle uyku öncesi, oğullarının odasına elleri kolları dondurmalar, pastalar, börekler, çöreklerle dolu olarak giriyorlar ve gözlerinde tuhaf bir ışıkla onun tıka basa doymasını izliyorlar. Peki, bu gözlerdeki tuhaf ışığın sebebi ne ola ki? İnanın bu soru, bizim olduğu kadar Bora’nın da kafasını kurcalıyor. Bir yandan birbirinden lezzetli yiyecekleri mideye indiren kahramanımız bir yandan da ailesinin bu garip davranışına bir anlam yüklemeye çalışıyor. *Abur Cubur Canavarı*, hoş bir merak unsuruyla daha ilk sayfalarda okuyucuyu kendine çekiyor. Kimisi 3 sayfa, en uzun 11 sayfa olan 26 bölüme ayrılmış kitap, 28. Sayfadaki “Tuhaf Şey” başlığında gizemini tepe noktasına çıkarıyor ve ardı sıra gelen olaylarla önümüzde çiçek gibi açılıyor.

GERÇEKTEN TUHAF ŞEY!

Bora bir gece uyandığında kendini bir kediye dönüşmüş olarak bulur. Hayır, Gregor Samsa’dan bahsetmiyoruz. Bu bir Kafka romanı değil! Zaten kahramanımızın böceğe dönüşmesine dek daha sırada sivrisinek, kaplan ve kaplumbağa var. Bora’nın geceleri kıtlıktan çıkmış gibi yemesinin sırrı çözüldükten sonra, -çok ipucu verdim ama yine de açık açık yazmayarak sürprizin kremasını sıyırmayı size bırakıyorum. Afiyet olsun- bu yeni ve sıra dışı durumuyla neler yapabileceğine bakıyor. Geceleri başına gelen bu çok acayip hali, belki zor durumdaki sınıf arkadaşını kurtarmak için kullanabilir. Ya da karanlık sokaklarda tehlike yaratan soyguncuları emniyete teslim edebilir. Bora, akşamları abur cubur yeme alışkanlığından anne ve babasına sezdirmeden kurtulurken hem sağlığına hem de insanlara yardım etme şansına kavuşuyor.

DEĞİŞİK BİR “SÜPER KAHRAMAN”

O artık bir çeşit süper kahraman. Ve her süper kahraman gibi, başına gelenleri deli damgası yemeden çevresindeki- lere ispatlaması çok zor. Bora, yine de deniyor. Dedesinden babasına, babasından da kendisine geçen süper gücünü en yakın arkadaşı Erol’a göstermek için bir hafta sonu onu evinde konuk ediyor. Ama uykucu Erol, arkadaşının başına gelen bu mucizevi değişimi görmek için gözlerini bir türlü açık tutamıyor. Bora, özellikle sınıf arkadaşının başındaki belayı “gece gezmeleri” vasıtasıyla çözünce arkadaş- larına açıklama yapmak zorunda kalıyor. Hikâyede şehrin orta yerindeki bir parkta bir kaplanın saldırısına uğrayan kötü kalpli biri olunca ve bu kaplan sizseniz, -evet siz!- gerçek- ten sıkı bir açıklamaya ihtiyacınız var demektir.

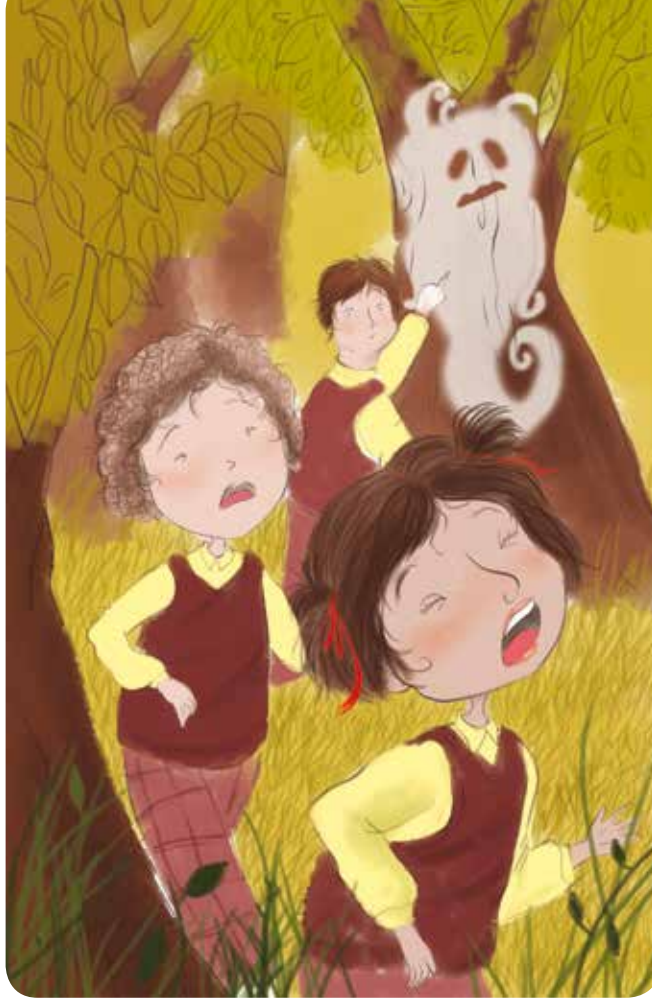
“BEN BUYUM İŞTE, ANLATTIĞIM GİBİ...”

“Ben kendime güveniyorum ve ne dediğimi bili- yorum. Ben buyum işte, anlattığım gibi... Gerçek arkadaşlar birbirlerini yargılamadan oldukları gibi kabul ederler.”

Bana kalırsa, *Abur Cubur Canavarı*’nın okuyucula- rına vermek istediği mesaj, kitabın sonundaki bu cümlelerde gizlenmiş. Gerçek, ne kadar alışılmadık, inanılması imkânsız olsa da gerçektir. Ve gerçek arkadaş, her ne olursa olsun, iyi ya da kötü tüm ola- ğanüstü hallerde, arkadaşına koşulsuz inanmalıdır. Erol’un Bora’ya verdiği cevapta olduğu gibi: *“Anlat- tıkların ister düş olsun, ister gerçek, önemi yok. Sana inanıyorum.”*

UÇAR MI KAÇAR MI?

Hikâyedeki babaanne ve dedeye de ayrıca değinmek isterim. Bora’nın kafasını kurcalayan gariplikleri çözmek için onlara koşması, bana çok sevimli geldi.

Daha kahramanımızın anne ve babası tarafın- dan neden geceleri tıka basa doyurulmadan yatağa gönderilmediği muammasını korurken, babaannenin Bora’nın soran gözlerine daha fazla dayanamayıp dedeyi *“Biraz olsun çıtlatsak...”* diye iknaya çalışması, dedeninse buna cevap olarak *“Sakin ha! Uçar mı kaçar mı, bilemeyiz”* demesi, o an bu “uçar mı kaçar mı?”ya anlam veremesek de yüzümüze meraklı bir gülümseme oturtur.

O DA BİR SÜPER KAHRAMAN: AYTÜL AKAL

Kitabın yazarı Aytül Akal, aynı kahramanı Bora gibi bir canavar, sıra dışı bir süper kah-

raman. Akal’ın süper gücü, çocuk kitapları yazmak. *Abur Cubur Canavarı* yazarın 154. kitabı! Dile kolay. Şiir türündeki ilk kitabını 1981 yılında yazan Akal’ın ilk çocuk kitabı ise 1991’de okuyucularla buluşmuş. O günden bugüne çocuk edebiyatına sayısız eserler kazandıran yazar, 1995 yılında kurduğu Uçanbalık Yayınları ile bu katkısını yayıncılık alanına da taşı- mış. Bu çok üretken yazarımızın 50’den fazla kitabı, Almancadan Farsçaya birçok dile çevrilerek dünya çocuklarıyla buluşmuş. Ne mutlu bize ki çocukları- mıza sadece yazdığı hikâyelerini değil hayat hikâye- sini de anlatacağımız böyle değerli ve çalışkan ya- zarlarımız var. Son olarak, kitabın resimlerini çizen Elif Balta Pars ve bu bilgiyi kapağında paylaşan Bilgi Yayınevine özenli çalışmalarından dolayı teşekkür ediyorum. Bu lezzetli kitabı okurken abur cuburu fazla kaçırmamanız dileğiyle...■

Dilin edebi niteliği ★★★★★

Kurgunun özgünlüğü ve tutarlılığı ★★★★★

Çizimlerin ifade gücü ★★★★★

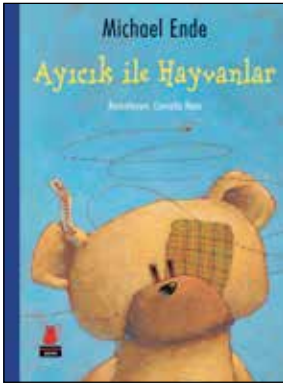
Kapak tasarımı ve baskı kalitesi ★★★★★

"NEDEN VAROLDUĞUMU BİLMİYİ ÇOK İSTERDİM"

Yazan: Elif Şahin Hamidi

Bir pelüş ayı hayatın anlamını ararsa...

Ben kimim? Hayatın anlamı nedir? Peki ya varoluş amacımız ne? Zorlu sorulardır bunlar. Her bir insanın kafasını kurcalayan, hatta çocukluktan itibaren cevaplarının peşine düştüğümüz amansız sorulardır. Belki de "her bir insanın" değil de "çoğu insanın" demek daha doğru olacak. Çünkü tek tek, her bir insanın zihnini bu sorularla meşgul etmediği gün gibi ortada. Öyle ya varoluşunu hiç sorgulama gereği duymayan, diğer varlıklarla arasında neredeyse hiçbir ayırt edici özellik bulunmayan, amaçsızca şu yeryüzünde dönenip duran,

Ayıcık ile Hayvanlar

Michael Ende

Resimleyen: Cornelia Hass

Türkçeleştiren:

Ayça Sabuncuoğlu

Kırmızı Kedi Yayınları, 28 sayfa

ne kendine ne insanlığa bir hayrı dokunan pek çok insan, malumumuz... Bu felsefi sorgulamalara giden yola, aslında henüz minicik bir çocukken adım atıyoruz. Ne ki sonradan gerek aile gerek çevre gerekse eğitim hayatı, kimilerinin bu sorgulama gücünü birtakım kalıp düşüncelerle, ezberlerle, hurafelerle, değer yargılarıyla küntleştiriyor, yok ediyor. Buna mahal vermemenin, sorgulama yetimizi bile-

leyerek daha da keskinleştirmenin yollarından birisi elbette edebiyat. "Hikâyeleri-mi içimdeki çocuk ve hepimiz için anlatıyorum" diyen Michael Ende'nin eserleri tam da bunu başaran türden. Kitaplarında fantastik dünyalar kuran, bunun yanı sıra gerçeklikle olan sıkı bağını daima koruyan Ende, çocuklara felsefi sorgulamanın kapılarını ardına kadar açmayı başarmış bir yazar.

Bitmeyecek Öykü, *Momo* gibi unutulmaz eserlerle, hem çocukların hem büyüklerin kalplerinde ve tabii ki kütüphanelerinde ayrıcalıklı bir yere sahip olan Ende, 1995 yılında, mide kanserine yenik düşerek bu dünyadan göçtü. Ancak yazdıkları, türlü dillere çevrilmeye devam ediyor. Eserleri bugün kırktan fazla dilde okunan Alman yazarın, özgün adı *Der Teddy und die Tiere* olan kitabı, *Ayıcık ile Hayvanlar* ismiyle Türkçeye kazandırıldı.

DÜNYADA HERKES BİR İŞE YARAMAK İÇİN VAR

Okul öncesi yaş grubuna hitap eden bu kitapta, neden var olduğunu bilmeyi çok isteyen "Yıkanabilir" isimli, yaşlı ve yıpranmış bir oyuncak ayı ile tanıştırıyor bizi Ende. Ayıcığın ismi, henüz yepyeniye kulağında asılı duran etiketten geliyor. Oyuncuğun sahibi küçük çocuk, etiketin üzerinde yazan "Yıkanabilir" kelimesini ayıcığına ad olarak seçiyor. Ama artık okula giden bu çocuk, ayıcıklarla oynamayacak kadar büyümüştür. Yıpranmış vücudu birkaç yamayla kaplanan Yıkanabilir, bütün gün kanepenin başköşesin-

de oturup, öylece önüne bakarak ömrünü tüketmektedir. Esasında pek de hoşnut değildir bu durumdan. O nedenle ara sıra kalkıp birazcık dans eder. Derken bir gün Yıkanabilir'in burnunun ucuna, çokbilmiş bir sinek konuverir. Bu küstah sinek, amaçsızca, öylesine oturup duran ayıcığa dünyada herkesin bir işe yaramak için var olduğunu söyler ve "Niçin var olduğunu bile bilmiyor. Aptalsın sen, gerçekten çok aptalsın!" diyip uçarak uzaklaşır. Ve bugüne dek bu konu üzerine hiç kafa yormamış olan yaşlı ayıcık, dünyadaki varlık sebebini bulmak üzere yola koyulur.

Yol boyunca karşısına çeşitli hayvanlar çıkar ve her birinin hayattan beklentisi, varoluş amacı farklı farklıdır. Kilerin merdivenlerinde rastladığı fare için amaç, kurnaz olmak, ailesini besleyebilmek için yiyecek bir şeyler bulmaktır. Kapının önündeki küçük bahçede karşısına çıkan arıya kalırsa durmaksızın çalışmak, ülkenin gelişmesine hizmet etmektir. Sokağa çıktığında gördüğü ispinoz kuşuna bakacak olursak, ayakta kalabilmenin yolu küstah olmaktır. Parktaki mavi gölde yüzen kuğuya göreyse yalnızca ve yalnızca güzel olmaktır aslolan. Gölün öbür tarafındaki ormanda yaşayan ve her konuda sayıların önemli olduğunu düşünen guguk kuşu ise her şeyi saymakla kafayı bozmuştur. Balta girmemiş ormanın derinliklerindeki maymun sürüsü içinse dernek, kulüp, parti, komite gibi bir topluluğun üyesi olmak şarttır. Yoksa kimseden emir almadan bu hayatta var olmak mümkün değildir. Balta girmemiş ormanın hemen arkasında yaşayan bilge görünümlü bir grup filse boyuna düşünüp durmaktadır. Onlara göre varoluşun amacı, varoluşun anlamı üzerine düşündürmektir.

Çöpe atılmayı istemeyen, üzgün ve yorgun bir şekilde yola devam eden yaşlı ayıcık, derken bozkırda bir yılanla karşılaşır. Sinsice ayıcığa yanaşan yılanın hayattaki tek gayesi de karnını doyurmaktır. Ama ne ki bu hayvanların verdiği cevapların hiçbirisi, Yıkanabilir'i tatmin etmez. Peki, yaşlı ayıcık neden var olduğunu öğrenebilecek mi dersiniz? Hem bu soruya cevap bulmak hem de çok geç olmadan kendi varoluş amacınızı öğrenmek için Yıkanabilir ile birlikte yola koyulun o halde. ■

Dilin edebi niteliği	★★★★★
Kurgunun özgünlüğü ve tutarlılığı	★★★★★
Çizimlerin ifade gücü	★★★★★
Kapak tasarımı ve baskı kalitesi	★★★★★
Redaksiyonun titizliği	★★★★★

LEVENT 'İN

YAZARI MUSTAFA ORAKÇI'DAN

YEPYENİ BİR MACERA SERİSİ

Şubat'ta Tüm Kitapçılarda

Uçuk kaçık iki arkadaşın kötülerle ve felaketlerle mücadelesinde sürüklenmek istiyor musunuz?

O hâlde hazır olun!

Aksiyon, gerilim, biraz korku ve tabii ki çok çok çok komedi ve eğlence sizi bekliyor!

Şehir şehir gezmeye, öğrenmeye hazır mısınız?

Yazan: Özlem Toprak

İstanbul Serüveni
Björn Sortland
Resimleyen: Trond Bredesen
Türkçeleştiren: Ebru Tüzel
Büyülü Fener Yayınları, 170 sayfa

İçinde yaşarken kaybettiğimiz İstanbul'a; sanata ve tarihe âşık bir yazarın gözüyle bakmak ve hoyratça kaderine terk ettiğimiz ya da inşaatlara kurban ettiğimiz o tarihi dokunun farkına varmak için bu kitabın bizlere söyleyeceği çok şey var.

Macera kitaplarını seven çocuklar eminim, *Sanat Dedektifleri* serisini biliyorlardır. Ülkemizde Büyülü Fener Yayınları tarafından 12 kitabı yayımlanan, toplamda 13 kitaptan oluşan Norveçli yazar Björn Sortland'ın yazdığı *Sanat Dedektifleri* serisi, Norveçli Bergvik Ailesi'nin çıktıkları her tatilin nasıl bir maceraya dönüştüğünü konu alıyor. Her kitap okuru farklı bir şehirde tura çıkarırken, kültür, sanat, tarih, mutfak gibi pek çok farklı alandan ayrıntılarla bezenerek hem soluksuz bir okuma serüveni vaat ediyor hem de genç okurları birbirinden ilginç bilgilerle donatıyor.

Adını maceraların geçtiği şehirlerden alan kitaplar Venedik, Bergen, Luksor, New York, Oslo, Sidney gibi dünyanın en önemli ve güzel şehirlerinde gezdirenizi bizi. *İstanbul Serüveni*'ni okumaya başladığımda anladığım ilk şey; serinin diğer kitaplarını da okumuş olmam gerektiği idi. Karakterleri ve birbirleriyle

ilişkilerini sıfırdan anlatmıyor yazar. Adeta temel üzerine yeni bir kat çıkar gibi, bilindiğini varsayarak maceraya kaldığı yerden devam ediyor.

Maceranın son durağı *İstanbul Serüveni*'ni anlatmadan önce, hiç okumayanlar için Bergvik ailesinden ve kovalamacanın diğer tarafında yer alan sanat kaçakçılarından bahsetmekte yarar var. Bergvik ailesinin her bir ferdi hayli ilginç kişilikler. Anlatıcımız David, ailenin ortanca çocuğu. David'i sürekli maceracı ve hayalperest olarak nitelendiren Sissel adında bir abla, hikâyelere çok dâhil olmasa da beş yaş yaramazlıklarıyla sürekli bir kenarda belleğimize kazınan erkek kardeş Thor ailenin diğer çocukları. Sissel de David gibi akıllı ve cesur. Gerçi David, kendini korkulu çok şeyin ortasında buluyor ve hayli bunaldığı anlar da oluyor ama sonunda hep doğru kararı verdiğini görüyoruz. Her konuda bir fikri olan, sanat düşkünü bir anne ve şaşkın ama sevimli bir baba tabloyu tamamlıyor.

ŞEHİRLER VE SANAT ESERLERİ

Bergvik Ailesi, William Dayı ve Astrid'in düşünü için geliyorlar İstanbul'a. Bu güzel ziyarette her şey yolunda gidiyor, ta ki babaları bir arkadaşına rastlayana kadar. Bu arkadaş David'e İstanbul'da, milli hazineden yapılacak bir soygunu konu alan filmde oynamayı teklif ediyor. Ailenin daha önceki maceralarını, başlarına gelenleri bilenler tam da bu noktada "Yo, yo, hayır" diyecektir. Ama macera dediğin de işte böyle başlıyor.

Sanat eserlerine duyarlılık, tarihi eserlerin dünyanın ortak mirası olduğu vurgusu ve elbet sanat tacirleri, kaçakçılığı Bjørn Sortland'ın üstünde durduğu en önemli konular olmuş. Yazar; genç ve yetişkin okurlara hitap eden birçok kitabında, tarihi eserlerin dünyanın ortak mirası olduğu, bulundukları şehirlerde koruma altına alınmaları gerektiği mesajını vererek bu eserlere zarar vermenin insanlığın ortak mirasına kastetmek anlamına geleceğinin altını çiziyor.

Norveçli Bergvik Ailesi'nin tatilleri genelde haydutların peşinde hafiyelik ederek sonlanıyor. Onların peşine takılan okurlarını ise dünyanın en güzel şehirlerinde soluk soluğa bir macera bekliyor. Bu hareketli dünyanın yaratıcısı Bjørn Sortland, 1968'de Norveç'in batı kıyısındaki Bergen'de doğmuş, Bømlo adasının yakınlarında büyümüş. Eğitimli bir sosyal

hizmet görevlisi olarak çalışırken 1990'ların başlarında Bergen'deki Akademi'de yazarlar için verilen bir kursa katılmış ve 1992'de ilk kitabı olan *It is not Nighttime*'i yazmış. 1998'den beri de profesyonel olarak edebiyat dünyasında yerini alan Sortland'ın çocuklar ve gençler için yazdığı 40'ı aşkın yayınlanmış kitaptan oluşan geniş bir külliyatı var. Sortland'ın işleri onlarca dile çevrilmiş, Arapça, Türkçe, Korece ve Urduca da bu dillere dâhil.

En önemli işlerinden biri olan ve atılım yaptığı eseri *Anna's Art Adventure* (1993) genç bir kızın bir sanat müzesinde resimlerin içine dalarak Munch, Picasso, Van Gogh, Warhol gibi sanatçılarla etkileşimini ve kurduğu ilişkilerini anlatıyor. Ünlü bir sanatçıyla bir çocuğun hüzünlü karşılaşmasını konu alan *The Heart Remembers* (2009) da genç bir kızın hasta, kırılğan dönemindeki Frida Kahlo ile olan ilişkisini anlatıyor.

Sanata olan tutkusunun yanında, aynı zamanda edebi türler arası yaptığı deneysel geçişlerle de tanınan yazar, şimdilerde bütün yaş grupları için sanat ve yazma üzerine atölyeler, konuşmalar düzenliyor. Çizerlerle birlikte çalışarak yazdığı illüstrasyonlu kitaplarıyla da tanınan Sortland, çocuk ve gençlik edebiyatının en önemli ödülleriyle sahip.

Sanat Dedektifleri serisinin *İstanbul Serüveni* ayağında da genç okurlar için "bilgi ve tavsiyeler" ile "çok hızlı dil kursu" bölümleri yer alıyor. Her seferinde okuru bir şehrin girdabına dâhil etmeyi başaran Sortland, macera dokusundan hiçbir şey kaybettirmeden eğlendirerek öğretmeyi ve didaktik tınlamadan önemli mesajlar vermeyi başarıyor.

Bizzat içinde yaşarken kaybettiğimiz İstanbul'a, sanata ve tarihe aşık bir yazarın gözüyle bakmak ve hoyratça kaderine terk ettiğimiz ya da alışveriş merkezleri ile rezidans inşaatlarına kurban ettiğimiz o tarihi dokunun, bir hazinenin farkına varmak için bu kitabın bizlere söylediği çok şey var. Genç, yetişkin hepimiz İstanbul'u yeniden tanımaya davetliyiz. Gelmek ister misiniz? ■

Dilin edebi niteliği	★★★★★
Kurgunun özgünlüğü ve tutarlılığı	★★★★★
Çizimlerin ifade gücü	★★★★★
Kapak tasarımı ve baskı kalitesi	★★★★☆
Redaksiyonun titizliği	★★★★☆

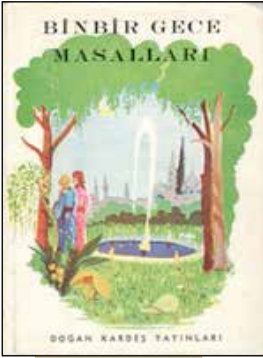
Gizli geçidin anahtarı

Dinarzâd ile Şehriyar'ın arasına
oturup da masal dinlemek...

Yazan: Doğan Gündüz

Üzerinde “Halk Kütüphanesi” yazan kapıdan ilk kez içeri girdiğinde duvardan duvara kitaplar ve kalabalık bir sessizlikle karşılaştı. Daha önce hiç bu kadar çok kitabı bir arada görmemişti. Ne yapacağını, nasıl davranacağını bilemediğinden kapının önünde bir süre dikildi. Sonra biraz ileride, diğerlerinden ayrı bir masada oturan kütüphaneciyi fark etti. Cesaretini

Binbir Gece Masalları
Türkçeleştiren: Halit Fahri Ozansoy
Doğan Kardeş Yayınları İstanbul,
İkinci Baskı, 1962 193 sayfa

topladı ve oraya gitti. Bakışlarını yere indirip “Ben kitap istiyorum,” dedi. Kütüphaneci anlayışla gülümsedi, “Ne kitabı istersin? Hikâye, roman, şiir, masal, çizgi roman, bilim kitabı?” Bu soruyu beklemiyordu, duraksadı. Kütüphanecinin saydıkları arasında sadece masalın ne olduğundan

emindi. Onu da köyde bazı akşamlar yaşlıların anlattığı ve diğer çocuklarla beraber merakla dinlediği masallardan biliyordu. “Masal kitabı,” dedi çekinerek.

Usulca yerinden kalkıp “Gel bakalım,” diyen kütüphanecinin peşinden gitti. Kitap okuyanların arasından geçip çocuk kitaplarının olduğu bölüme geldiler. “İşte masallar burada, istediğini seçebilirsin.” Kütüphaneci izin

verdiği halde kitaplara dokunamadı. Başını yana eğip sırtlarındaki yazılara göz attı. Üstünde masal yazdığı için *Binbir Gece Masalları* kitabını diğerlerinin arasından çekip çıkarttı.

Boş bir sandalyeye oturup okumaya başladı: Kendisine itaat etmediği için karısının boynunu vurduran Şehriyar isimli bir padişah varmış. Bu öyle zalim bir padişahmış ki öfkesi dinmediğinden her gün bir başka kızla evlenmeye, ertesi sabah da onların boynunu vurdurmaya devam etmiş. Vezirin zeki kızı Şehrâzât bu katliama son vermek için kendi isteğiyle padişahla evlenmiş. Ertesi sabah, önceden anlaştığı gibi kendisinden masal

dinlemek isteyen kız kardeşi Dinarzâd’a masal anlatmaya başlamış. O kadar hoş anlatıyormuş ki anlatılanlara kulak kesilen Şehriyar da masalın sihrine kapılmış.

Kitabın sayfalarını çevirdikçe, sanki Dinarzâd ile zalim padişah Şehriyar’ın arasına kendisi de oturmuş gibi

masalları dinlemeye başladı. Gemici Sinbat'la tanıştı. Onunla birlikte, küçük bir ada olduğunu sanarak büyük bir balinanın üzerine çıktı. Bir sonraki masalda Zümrüdüanka kuşunu gördü. Onun pençeleri arasında göklere yükselip elmaslarla kaplı derin bir vadiye indi. Başka bir macerada insan yiyen korkunç çirkin, vücutları kızıl kıllarla kaplı cüce adamların eline düştü. Oradan kaçıp alının ortasında, kordan tek gözü olan, filkulaklı, pençe tırnaklı, dudağı göğsüne kadar inen zebellanın kendisini yemesinden güç bela kurtuldu. Seyahatleri ve maceraları seven Sinbat'la yeni yolculuklara çıktı. Yamyamların eline düştüler, kapatıldıkları mezardan birlikte kurtuldular. Seylan hükümdarının verdiği mektubu ve hediyeleri türlü badireler atlatarak Harun-al Raşid'e götürdüler.

Sinbad'tan ayrılınca haramilerin hazinelerini sakladıkları mağaraya "Açıl susam açıl!" diyerek Ali Baba ile birlikte gizlice girdi. Halayık Mercan ile zekice planlar yapıp haramilerin hakkından geldi.

Sonra komşusuna emanet ettiği altınları geri alabilmesi için Bağdatlı Tüccar Ali Hoca'ya eşlik edip Harun-al Raşid'in huzuruna çıktı.

Ardından Alâaddin ile birlikte yerin altındaki mahzene indi. Oradaki meyve ağaçlarından inciler, elmaslar, yakutlar zümrütler, firuzeler, safirler topladı. Eve getirdiği "harikalı lamba"yı annesi silerken içinden bir cin fırlamıştı ki "İstersen bu kitabı alabilirsin," diyen bir ses duydu. Bir an lambanın cininin konuştuğunu sandı. Karşısında kütüphaneciyi görünce rahatladı. Yine de duyduğuna inanamadı. "Yani bu kitap parasız benim mi olacak?" diye sordu. "Hayır, ben seni kütüphaneye üye yapacağım, böylece okumak istediğin kitapları yanında götürebileceksin. Okudukça da getirip yenisi alacaksın."

Hemen üye oldu. Kitabın kalan bölümlerini daha o gece gaz lambasının ışığında okuyup bitirdi. Ertesi gün kitabını değiştirmek için yeniden kütüphaneye gitti. Başka bir kitap aldı. Onu da bir solukta okudu. Bir kaç gün sonra başka bir kitap almak için yine gitti. Günler böyle tekrarlanarak geçti.

Yeni kitaplar okudukça *Binbir Gece Masalları*'nın kendi benliğine, hayal dünyasına giden gizli geçitin anahtarı olduğunu fark etti. Yıllar geçse de bu anahtarı kendisine sevgiyle teslim eden kütüphaneciyi hiç ama hiç unutmadı. ■

Dünyayı Pati Dostları Kurtaracak!

Dünyada yardıma ihtiyaç duyan
ne çok hayvan var...
Neyse ki Pati Dostları var!

Üç arkadaşın
kurduğu
Pati Dostları grubu,
tehlike altındaki
hayvanları
kurtarmak için
görev başında.

Yaş grubu: 8+ yaş

Malzeme: Gerçek nesneler, dergilerden kesilmiş görseller, kutu

Süre: 2 ders saati (uzun soluklu süreç olarak da yapılandırılabilir)

Kazanımlar: Olayları, karakterleri, duyguları ve temaları anlatan nesneler/görseller bulur. Nesnenin seçilen durumla bağlantısını kurup eşleştirir. Olay örgüsünü kurar. Olayları ve durumları sıraya dizer. Soyut ve somut ipuçlarından yola çıkarak tahminde bulunur. Düşüncelerini yaratıcı yollarla ifade eder.

Uygulama: Bu etkinlik ortak okunan bir kitaba yönelik sınıf içi uygulama ya da her öğrencinin bireysel olarak okuduğu bir kitap için ödev ve proje çalışması olarak kullanılabilir.

Birinci Aşama: Hep birlikte, okunan bir kitaptan bir bölüm seçilir. Belirlenen bu bölümü okuyan çocuklar, öykü içinde yer alan olayları ve kişileri düşünür, bunları en iyi simgeleyecek nesneleri ya da görselleri bulurlar. Okuma evde yapıldığında bu simgeleri düşünüp bulmaları için onlara yeterli zaman tanınmalıdır. Okulda yapılan okuma çalışmalarında ise çocuklara öyküdeki kişi ve olayları anlatacak nesnelerin/görsellerin ne olacağını okurken düşünmeleri ve sonraki ders için bunları evden bulup getirmeleri istenir. Çocuklar buldukları nesneleri ve görselleri bir çanta ya da kutu içine koyarlar. Her çocuk kutu boyutunu kendine özel düşünmeli, yani çocuğun kutusu seçtiği nesnelerin sığabileceği büyüklükte olmalıdır. Örneğin; kitaptaki karakter balıklardan hoşlanıyorsa kutu içine bir oyuncak balık ya da

balık görseli konulabilir. Öyküde karakterler bir parkta buluştuysa parkı simgeleyen bir ağaç resmi, gerçek bir yaprak ya da bir ağaç dalı düşünülebilir. Sadece karakterler, mekânlar ya da olaylar değil, öyküdeki duyguları simgeleyen nesneler de seçilebilir. Örneğin; karakter ağlamışsa gözyaşını ve üzüntüsünü simgeleyen bir su (pet şişe içinde gerçek su ya da bir su görseli vb. olarak) kutunun içine konabilir. Çocuklar hangi simgeyi kim ve ne için seçtiklerini not alabilirler ya da onlardan bu amaç için tasarlamış olduğunuz formu doldurmaları istenebilir. Bu formu tasarlarırken nesnelerin öyküdeki oluş sırasına göre sıralanma bilgilerine de yer verirsiniz sonraki aşamayı kolaylaştırmış olursunuz. Ayrıca çocuklara kutuya en fazla 5-6 simge koyabileceklerini anımsatırsanız sonraki aşamaların işleyişi daha kolay olacaktır. Seçilen bu nesneler okunan bölümün ya tamamını ya da bir kesitini kapsamalı, bu kısmın özet simgeleri gibi düşünülmelidir.

İkinci Aşama: Çocuklar nesneleri/görselleri kutularından çıkartıp öyküdeki oluş sırasına göre dizerler. Böylece her çocuğun önünde kitabın o bölümüyle ilgili farklı simgeler yer alır. Çocuklara sınıf içinde dolaşmaları, diğer arkadaşlarının buldukları simgelere dokunmadan onları incelemeleri söylenir (5 dk.). İnceleme yapanlar kendi yerlerine dönerler. Daha sonra kutusundaki nesneleri arkadaşlarına gösterecek bir çocuk (görsel anlatıcı) seçilir. Çocuk bunları öyküdeki oluş sırasını dikkate alarak arkadaşlarına tek tek gösterir. Ancak gösterirken bunların ne olduğunu söylemez, konuşmaz. Diğer çocuklar da sadece bu nesnelere/görsellere ve duruş sıralarına bakarlar. Anlatıcı çocuk simgelerini gösterdikten sonra ikinci turuna geçer. Bu turda konuşur; her nesnenin/görselin ne olduğuna dair arkadaşlarına bir ipucu verir. Örneğin; kutusu içinde bir şapka varsa, onu gösterirken bu şapka karakterle ilgili bir şeyin simgesi diyebilir. Bu bir mekân, bu bir duygu, bu da öyküdeki şu olayla ilgili bir simge vb. diyebilir. Diğer çocuklar yine sadece anlatıcıyı dinler, bir tahminde bulunmazlar. İkinci turun ardından diğer çocuklara simgelerle

ilgili konuşabilecekleri söylenir; onlardan anlatıcı çocuğun simgelerini öyküye gönderme yaparak yorumlamaları istenir. Yani anlatıcıyı dinleyen çocuklar da zaten kitabın aynı bölümünü okudukları ve olayları bildikleri için anlatıcı çocuğun görsellerini o bölümdeki olaylarla eşleştirmeye çalışırlar. Simgeleri yorumlamak isteyen çocuklardan birine söz verilir ve gördüklerinden yola çıkarak arkadaşının olay örgüsünü anlatmasına izin verilir. Daha sonra anlatıcı çocuğa bu yorumdaki simgelerin hangilerinin onunkiyle eşleştiği sorulur. Hep birlikte nesneler/görseller üzerine konuşularak anlatıcı çocuğun olay örgüsü/akışı çıkarılır. Daha sonra başka bir çocuk kendi kutusundaki simgelerle yine aynı biçimde arkadaşlarına sunar.

A. ALTERNATİF UYGULAMA

Bu çalışma her çocuğa ya da gruba kitabın farklı bölümleri verilerek de uygulanabilir. Grup çalışması ya da bireysel olarak çalışıldığı durumda her bölümü en az 2-3 çocuğun ya da 2 grubun alması istenirse simge karşılaştırması da yapılabilir. Örneğin; kitabın birinci bölümünü çalışan çocuklar ya da gruplar kendi simgelerini dizerler. Aynı bölümdeki aynı olayları anlatan benzer ya da farklı simgelere ve farklı olayları anlatan simgelere bakılır. Aynı bölümü çalışan çocukların ya da grupların olay örgüsünde ortak olmayan detaylar bulunur, aynı bölümü çalışan çocukların/grupların detayları birleştirilerek yeni bir dizgi (sembol sıralanışı) yapılabilir. Böylece aynı bölümün daha da detaylandırılmış farklı bir olay örgüsü tasarlanmış olur.

B. ALTERNATİF UYGULAMA

Bu uygulamada her grup, kitabın belirli bir bölümünden sorumlu olabilir. Gruplar kendi bölümlerindeki simgeleri diğer gruplara anlatırlar. Daha sonra grupların bu anlatılarından yola çıkılarak bölümler sıraya dizilir. Böylece kitabın bütün bölümlerindeki olay akışının bir sıralaması yapılmış olur; öykü seçilen nesneler ya da görseller aracılığıyla yeniden anlatılır.

Sürüden ayrı bir koyun: Russell

Kurbağapoposu Çayırı'nda yaşayan koyun Russell'i bilmeyen kaldı mı? Koca ponponlu ve çizgili kukuletası, çırpı bacakları ve tombalak gövdesiyle Russell, çocuk edebiyatının en sevilen karakterlerinden.

Yazan: Gökçe Gökçeer

Onu en iyi uyku sorunu çekenler anlar. *Koyun Russell*, Kurbağapoposu Çayırı'nın uykusuz gecelerinden birinde karşımıza çıkmıştı. Biz uyuyamadığımızda nasıl koyunları sayıyorsak, bir koyunun da tıpkı bizler gibi koyun saymasına çok gülmüştük. Çayırdaki tüm koyunlar bittikten sonra kendini saymadığını fark eden ve böylece son koyunu, yani kendini de dâhil ettikten sonra nihayet güzel bir uykuya dalan Russell, uykusuz bünyelerimizi

ve yorgun kalplerimizi fethetmişti. Uykuya yatmaya hazırlanan bir çocuğa okunacak en iyi kitaplardan biri olarak kitaplığımızdaki yerini de almıştı elbette.

HAZİNE NEREDE SAKLI?

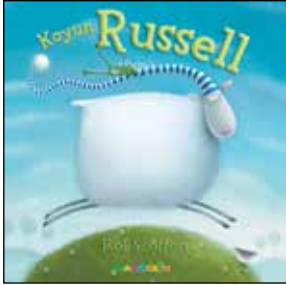
Uyku sorununu ilk kitapta geride bırakan Russell, serinin ikinci kitabı *Koyun Russell ve Kayıp Hazine*'de gizemli bir hazinenin peşine düşer. Üçlü perendesini mükemmelleştirmeye çalıştığı bir gün, yoldan geçen kargaya gözü takılan Russell, karşısında bir hazine haritası olduğunu fark edince çok heyecanlanır. Kurbağapoposu'nun kayıp hazinesini bulmak

muhteşem bir macera değilse nedir? Hemen süper-hüper bir hazine arayıcısı yapan Russell, nihayet aradığını bulur. Ama bulduğu sandıktan beklediği şey çıkmaz. İşe yaramaz birtakım eşyalar ve eski bir fotoğraf makinesi dışında hiçbir şey yoktur içinde.

Russell önce "babasından bile yaşlı" olduğunu düşünerek burun kıvrıdığı fotoğraf makinesiyle sevdiklerinin fotoğraflarını çekmeye başlayınca işlerin değiştiğini anlar. Yanından hiç ayrılmayan kurbağa dostuyla birlikte kendi eğlencesini yaratan pek sevgili koyun, eğlencenin sonunda asıl hazinenin sevdiklerinin yanında olmak olduğunu kavrar ve mesajını verir. Çektiği fotoğrafları bir araya toplar ve ta taa... İşte mutlu son! Gerçek hazine tam da budur! Aradığı şey ellerinin arasında, bir fotoğraf albümü olarak şekillenmiştir.

Favori çocuk kitaplarımdan biri olan *Koyun Russell*, müthiş karakterler yaratan İngiliz yazar ve çizer Rob Scotton'un en iyi işlerinden... *Splat the Cat* (Kedi Splat) de en az *Koyun Russell* kadar eğlenceli. Dilerim o da Russell gibi Türkçe öğrenir ve kitaplığımıza bir de öyle misafir olur. ■

Koyun Russell
Koyun Russell ve Kayıp Hazine
Rob Scotton
Türkçeleştiren: Senem Onan
Mandolin Yayınları, 32 sayfa

Çizimlerin ifade gücü ★★★★★

Öykünün özgünlüğü ★★★★★

Grafik tasarım ★★★★★

Hedef kitleye uygunluk ★★★★★

Baskı kalitesi ★★★★★

Şiirin büyülü evrenine keyifli bir yolculuk

Mavisel Yener'in kaleminden, Bedri Rahmi Eyüboğlu, Cahit Külebi, Necati Cumalı gibi usta şairlerin dizelerine uzanan, şiir okuma, yazma ve yorumlama etkinlikleriyle desteklenmiş benzersiz bir atölye kitabı.

www.tudem.com

[f](#) [t](#) [i](#) [@](#) [/tudemyayingrubu](#)

 tudem

Bay Bello dizisinin son kitabı, yine bol kahkahalı, heyecanlı ve sevgi dolu!

yeni

Paul Maar
BAY BELLO'YA
TEKRAR KAVUŞMAK
BAY BELLO

3

Çeviren: Sireyya Kayı

Resimleyen: Ute Krause

Alman çocuk ve gençlik edebiyatının önemli isimlerinden Paul Maar'ın kaleme aldığı *Sams'ın Maceraları* serisi Almanya'da bir milyon adet bastı, bir kukla tiyatrosu ve bir sinema filmi var. Çocuk ve ilköğretim yazının uluslararası alanda en saygın ödülllerinden biri olan Alman Gençlik Edebiyatı Ödülü'ne iki kez layık görülen Maar, başka pek çok prestijli ödülün de sahibi. *Sams'ın Maceraları*'ndan sonra, çok sevilen *Bay Bello* dizisiyle yine okurken kahkahalara boğulacağınız bir macera sizi bekliyor!

Paul Maar
BAY BELLO VE MAVİ MUCİZE
BAY BELLO

1

Çeviren: Sireyya Kayı

Resimleyen: Ute Krause

Paul Maar
BAY BELLO'NUN
YENİ MACERALARI
BAY BELLO

2

Çeviren: Sireyya Kayı

